

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

A BME TANULMÁNYI ÉS VIZSGASZABÁLYZATA (BME TVSZ)

Elfogadta a Szenátus 2007. június 25-i ülésén
Módosította a Szenátus 2008. február 25-i ülésén.
Módosította a Szenátus 2009. május 25-i ülésén.
Módosította a Szenátus 2010. június 28-i ülésén.
Módosította a Szenátus 2011. június 27-i ülésén.
Módosította a Szenátus 2012. június 25-i ülésén.
Módosította a Szenátus 2012. december 17-i ülésén.

TARTALOMJEGYZÉK

1. §	A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat hatálya.....	3
2. §	A tanulmányi ügyekben eljáró bizottságok és személyek.....	3
3. §	A hallgatói jogviszony	5
4. §	Az átvétel	7
5. §	A párhuzamos képzés	7
6. §	Vendéghallgatói jogviszony és részképzés	7
7. §	A hallgató tanulmányainak folytatására vonatkozó bejelentési kötelezettsége.....	8
8. §	Az oktatás időszakai	8
9. §	Tantárgyprogram, tantárgykövetelmény	9
10. §	A tanterv	10
11. §	Kurzusok meghirdetése és felvétele.....	12
12. §	A tantárgyak típusai, a hallgatók tanulmányi munkájának értékelése	14
13. §	Félévközi ellenőrzések.....	15
14. §	A félévközi jegy és az aláírás megszerzése	16
15. §	A vizsgák és szigorlatok rendje	17
16. §	A javítás és a pótlás rendje	19
17. §	A tanulmányi eredmény nyilvántartása, mutatószámai	20
18. §	A helyettesítő és a szabadon választható tantárgyak befogadtatása, kreditátvitel.....	21
19. §	Kedvezményes tanulmányi rend	22
20. §	Diplomamunka, szakdolgozat.....	23
21. §	A záróvizsga	24
22. §	Az oklevél.....	25
23. §	Méltányosság gyakorlása és esélyegyenlőség biztosítása	26
24. §	Az intézmény tájékoztatási, tanácsadási kötelezettsége.....	27
25. §	Nyelvoktatás, nyelvi követelmények	27
26. §	Szakirányú továbbképzés és részidős képzés.....	28
27. §	Doktori képzés	28
28. §	A Tanulmányi Ügyrend	30
29. §	Értelmező rendelkezések	31
30. §	Záró rendelkezések, kapcsolat más szabályzatokkal	34
1. sz. függelék:	A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem demonstrátori szabályzata	34

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (a továbbiakban BME) Szenátusa – a vonatkozó jogszabályok, különösen a 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról (továbbiakban NFtv.) továbbá a 33/2007. (III. 7.) Korm. rendelet (doktori iskola létesítésének eljárási rendjéről és a doktori fokozat megszerzésének feltételeiről) figyelembevételével és az Egyetemi Hallgatói Képviselő (továbbiakban EHK) egyetértésével – a BME Szervezeti Felépítési és Működési Rendje mellékleteként az alábbi szabályzatot alkotja.

1. §

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat hatálya

- (1) A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat (a továbbiakban TVSZ) hatálya kiterjed a BME-vel hallgatói jogviszonyban álló, osztatlan, valamint alap- és mesterképzésben, szakirányú továbbképzésben, részidős képzésben továbbá doktori képzésben részt vevő, tanulmányaikat 2006. szeptember 1. után megkezdett hallgatók tanulmányi és vizsgaügyeire.
- (2) A TVSZ egyes rendelkezései az alábbiakra eltérő szabályokat állapítanak meg, amelyeket a szabályzat szövegében külön jelez:
  - a.) az alap- (BSc/BA), mester- (MSc/MA) és 2006. szeptember 1. után indult osztatlan képzésekre,
  - b.) a 2006. szeptember 1. előtt indult osztatlan képzésekre,
  - c.) a doktori képzésre,
  - d.) a szakirányú továbbképzésre és minden részidős képzésre
  - e.) az önállóan szervezett, idegen nyelven folyó költségtérítéses képzésre.

2. §

A tanulmányi ügyekben eljáró bizottságok és személyek

- (1) A hallgatók tanulmányi és vizsgaügyeiben a Kari Tanulmányi Bizottság (továbbiakban KTB) jár el. A KTB elkészíti saját ügyrendjét, amelyet a Kari Tanács fogad el.
- (2) A tantárgyak 18. § szerinti befogadásában a szakmai döntéseket a Kari Kreditátviteli Bizottság (továbbiakban KKB) hozza.
- (3) A KTB jogköre minden, a tanulmányi- és vizsgakérdések körébe szokásosan sorolt – és jelen szabályzatban más személyhez, vagy testülethez nem rendelt – ügyre kiterjed, így első fokon különösen az alábbi ügyekre:
  - a.) utólagos passzív félévre vonatkozó kérelmek elbírálása a 3. § (4) szerint;
  - b.) átvétel esetén az átvételtől a *végbizonyítvány* megszerzéséig rendelkezésre álló félévek számának meghatározása a 4. § (4) szerint;
  - c.) döntés az átvételről a 4. § (2) szerint;
  - d.) *vendéghallgatói jogviszony* engedélyezése a 6. § szerint;
  - e.) utólagos tantárgyfelvétel, illetve leadás engedélyezése a 7. § (4) szerint;
  - f.) *tantárgykövetelményekben* levő számonkérések időpont egyeztetése a 9. § (6) szerint;

- g.) az előző félévekben megszerzett *aláírás* érvényességének megállapítása a 14. § (4) bekezdés alapján, a tantárgyfelelős véleményét kikérve;
  - h.) a vizsgarenddel kapcsolatban érkezett panaszok elbírálása a Kari Hallgatói Képviselő (továbbiakban KHK) egyetértésével a 15. § (4) szerint;
  - i.) vizsga engedélyezése a *vizsgaidőszakon* kívüli időpontban különösen indokolt esetben a 15. § (8) alapján;
  - j.) *kedvezményes tanulmányi rend* engedélyezése a 19. § szerint;
  - k.) méltányosság gyakorlása a 23. § szerint;
  - l.) az adott szakra történt felvételt megelőzően szerzett krediteket befogadtató hallgató által az 3. § (6) a.) szerinti ellenőrzés módosítására benyújtott kérelem elbírálása;
  - m.) a mintatanterv szerinti tantárgyak félévközi ellenőrzéseinek ütemezése a 14. § (5) szerint;
  - n.) a vizsgarend kialakítása a 15. § (4) szerint, amennyiben a karon ezt nem a Dékáni Hivatal végzi,
  - o.) döntés minden olyan tanulmányokkal kapcsolatos kérdésben, amelyről a TVSZ vagy más szabályzat nem rendelkezik,
  - p.) kerestfélévben tanórák megtartásával induló kurzusok kijelölése a 11. §(5) szerint,
  - q.) tantárgy javító céllal történő ismételt felvételére benyújtott kérelem elbírálása 16. §(10) szerint,
  - r.) más felsőoktatási intézmény hallgatója és a BME között vendéghallgatói jogviszony létesítéséről 6. §(4) szerint,
  - s.) döntés a tantárgyfelelős által a vizsgahelyek számára 15. §(2) szerint tett javaslatról.
- (4) Bármely hallgató vagy oktató a KHK-n, illetve a tanszékvezetőn keresztül a KTB intézkedését kérheti, ha véleménye szerint valamely tanulmányi ügy intézése nem a TVSZ-nek megfelelően történt.
- (5) A KKB-nak egy tanácskozási jogú hallgató tagja van. A KTB tagjainak fele hallgató. A bizottságok elnökét és oktató tagjait a BME Szervezeti Felépítési és Működési Rendje által meghatározott módon a Kari Tanács választja, hallgató tagjait a KHK delegálja. A KTB minimális létszáma 6 fő. Az elé kerülő ügyektől függően szükséges gyakorisággal, ügyrendjének megfelelően hozza döntéseit, de üléseit félévente legalább egyszer kötelező összehívni.
- (6) A KTB átruházhatja (3) szerinti hatáskörét az illetékes dékánhelyettesre, - az 1. §(2)d.) szerinti képzések esetében az illetékes dékánhelyettesre vagy a szakot gesztoráló szervezeti egység vezetőjére -, aki ezen időszakban a KTB hatáskörébe tartozó kérdésekben döntéseit a KHK elnökének egyetértésével hozza. Döntés hiányában a KTB jár el.
- (7)
- (8) A KTB vagy a KKB által első fokon hozott, illetve a KTH által a BME szabályzatai alapján kihirdetett határozat ellen a hallgató annak kézhezvételétől (tudomására hozásától) számított 15 napon belül felszólalással és/vagy fellebbezéssel élhet. A hallgatóval kapcsolatban hozott döntés jogerős, ha a hallgató 15 napon belül nem nyújt be jogorvoslati kérelmet, vagy a kérelem benyújtásáról lemond. A fellebbezésnek –

amennyiben ez lehetséges – halasztó hatálya van. A másodfokú hatáskört a BME Hallgatói Jogorvoslati Bizottság gyakorolja. A BME Hallgatók Fegyelmi, Kártérítési és Jogorvoslati Szabályzat szerint összeállított, tanulmányi ügyben eljáró eseti bizottságnak tagja az illetékes dékán, vagy megbízottja. A másodfokú határozattal szemben fellebbezésnek helye nincs.

3. § A hallgatói jogviszony

- (1) A BME hallgatójává válni felvétellel vagy átvétellel lehet. A részletes feltételeket a *BME Felvételi és átvételi szabályzata* tartalmazza.
- (2) A hallgatói jogviszony a BME-vel a BME-re történő beiratkozással jön létre. A beiratkozást megelőzően a hallgatóval – a Kormány által meghatározott feltételekkel – hallgatói szerződést kell kötni.
- (3) A beiratkozással a hallgató elfogadja, hogy a tanulmányi információs rendszerben tanulmányaival kapcsolatos adatait a BME kezeli. Vállalja, hogy használ olyan e-mail címet, amelyet a hallgatói információs rendszerbe beír, és amelyet legalább hetente olvas. BME a hallgatói számára erre a célra e-mail címet biztosít.
- (4) Szünetel a hallgatói jogviszony a *passzív félévben*. A hallgatói jogviszony egybefüggő szüneteltetésének ideje nem lehet hosszabb, mint két félév, és a passzív félévek száma összességében nem haladhatja meg a képzési idő felét (félévekben felfelé kerekítve). Ezen túlmenően a dékán különösen indokolt esetben további maximum 2 passzív félévet engedélyezhet. Szünetel a hallgatói jogviszony akkor is, ha a hallgató a hallgatói jogviszonyból eredő kötelezettségeinek szülés, továbbá baleset, betegség, vagy más váratlan ok miatt, önhibáján kívül nem tud eleget tenni, vagy ha a hallgatót fegyelmi büntetésként meghatározott időre eltiltják a tanulmányok folytatásától.
- (5) Megszűnik a hallgatói jogviszony a BME-vel,
  - a) ha a hallgatót más felsőoktatási intézmény átvette, az átvétel napján;
  - b) ha a hallgató bejelenti, hogy megszünteti hallgatói jogviszonyát, a bejelentés napján;
  - c) ha a hallgató nem folytathatja tanulmányait magyar állami(rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben, és önköltséges képzésben nem kívánja azt folytatni;
  - d) az adott képzési ciklust, illetve a szakirányú továbbképzés esetén az utolsó képzési időszakot követő első záróvizsga-időszak utolsó napján, illetve a doktori képzés képzési idejének utolsó napján, de nem szűnik meg az alapképzésben részt vevő hallgató hallgatói jogviszonya, ha az alapképzés megszerzését követően a soron következő félévre mesterképzésre felvételt nyert,
  - e) ha a hallgató hallgatói jogviszonyát - fizetési hátralék miatt - a rektor a hallgató eredménytelen felszólítása és a hallgató szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,
  - f) a kizárás fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján.

- (6) Az 1. §(2a.), 1. §(2b.), 1. §(2d.), 1. §(2e.) hallgató hallgatói jogviszonyát a BME egyoldalú elbocsátó nyilatkozattal megszünteti,
- a.)
  - b.) ha a hallgató a *végbizonyítványt* a tanulmányok megkezdésétől számított, a képzési és kimeneti követelményekben, illetve a szakmai követelményekben szereplő képzési idő kétszeresének letelte előtt nem szerzi meg. Amennyiben a hallgató átvétellel került a BME-re, akkor az átvételtől a *végbizonyítvány* megszerzéséig rendelkezésre álló időt a KTB határozza meg;
  - c.) ha a hallgató egymást követően harmadik alkalommal nem jelentette be sem tanulmányai folytatását, sem annak szüneteltetését, feltéve, hogy a hallgatót írásban felszólították arra, hogy kötelezettségének a megadott határidőig tegyen eleget és tájékoztatták a mulasztás jogkövetkezményeiről;
  - d.) ha a hallgató az (4) szerinti maximális számú *passzív félévet* már igénybe vette, és fél éve a TVSZ valamely pontja szerint ismét passzívnak minősülne,
  - e.) ha a hallgató azonos tantárgyból 2012. szeptember 1-t követően tett sikertelen vizsgáinak (szigorlatainak), javító- és ismétlő javító vizsgáinak (szigorlatainak) összesített száma eléri a hatot,
- A BME-re történő első beiratkozáskor a hallgatót írásban tájékoztatni kell azokról a kötelezettségeiről (és ezek határidejéről), amelyek elmulasztása esetén a hallgatói jogviszonyát a BME egyoldalú elbocsátó nyilatkozattal megszünteti.
- (7) A doktori képzésben részt vevő hallgatók hallgatói jogviszonyára a 27. §(13) és 27. §(14) pontok vonatkoznak.
- (8) A tavaszi félév vizsgaidőszakának lezárása után elvégzett, a hallgató által megszerzett kreditekre vonatkozó ellenőrzés az időben ezt követően megszerzett krediteket nem veszi figyelembe.
- (9)
- (10)
- (11)
- (12) Az intézményből való kizárás a BME Hallgatók Fegyelmi, Kártérítési és Jogorvoslati Szabályzatában rögzített fegyelmi büntetésként szabható ki.
- (13) A hallgatói jogviszony megszüntetésére vonatkozó határozat ellen annak kézhezvételétől (tudomására hozatalától) számított 15 napon belül a hallgató halasztó hatályú fellebbezéssel élhet a Hallgatói Jogorvoslati Bizottságnál. A másodfokú határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.
- (14) A BME és az 1. §(2d.) szerinti képzésre felvett hallgató közötti szerződés tartalmazza, hogy a képzés tantárgyait legalább hány alkalommal, és milyen ütemezésben hirdetik meg.
- (15) ~~A BME Térítési és juttatási szabályzata~~ Az illetékes Kari Tanács a tanév kezdetéig rendelkezik arról, ~~hány mintatanterv szerinti kreditet kell összegyűjtenie~~ és milyen tanulmányi átlagot kell elérnie a hallgatónak ahhoz, hogy tanulmányait a magyar állami (rész)ösztöndíjas képzésben folytathassa.

4. § Az átvétel

- (1) Más egyetem vagy főiskola hallgatója kérheti átvételét a BME-re, ha a kötelező elbocsátás vagy kizárás okai a másik felsőoktatási intézményben nem állnak fenn. A BME-n a szakok, illetve a karok között is kérhető átvétel.
- (2) Az átvétel feltételeit a *BME Felvételi és átvételi szabályzata* tartalmazza, amelynek az átvételre vonatkozó paragrafusának végrehajtásáról kari szabályzat rendelkezhet.
- (3) Az átvételről a fogadó kar KTB-je dönt.
- (4) Az átvételt megelőzően más szakon, karon vagy intézményben *teljesített tantárgyak* befogadásáról, a megszerzett *kreditek* elismeréséről a fogadó kar KKB-ja dönt a 18. § szerint.

5. § A párhuzamos képzés

- (1) Más szak, kar vagy intézmény hallgatója felvételi eljárás keretében felvehető a BME-re a másik szakon folytatott tanulmányokkal egyidejű, azaz párhuzamos képzésre.

6. § Vendéghallgatói jogviszony és részképzés

- (1) A BME hallgatójának más felsőoktatási intézménnyel létesített *vendéghallgatói jogviszonya* legalább egy félévre vonatkozik.
- (2)
- (3) A *vendéghallgatói jogviszony* alatt *teljesített tantárgyak* a 18. § szerint fogadtathatók be.
- (4) Más intézmény hallgatója – kérelme alapján – a BME képzésén vendéghallgatóvá válhat. A kérelemről a KTB dönt. A vendéghallgatói jogviszony legalább egy félévig tart. A vendéghallgatóval kötendő képzési szerződésben a hallgató kérelmére és a KTB javaslata alapján a dékán a TVSZ-ben előírtaktól eltéréseket engedélyezhet.
- (5) Magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgató EGT-államban folytatott tanulmánya idején (részképzés) kaphat a BME-től ösztöndíjat, ha a hallgató által az adott félévre felvenni tervezett kreditekből a KKB legalább 15-t előzetesen beszámíthatónak minősít. Alapképzésben részt vevő hallgató esetén az ösztöndíj további feltétele, hogy a hallgató a képzés sikeres elvégzéséhez a KKB szerint szükséges kreditek legalább hatvan százalékával már rendelkezzen.

7. § A hallgató tanulmányainak folytatására vonatkozó bejelentési kötelezettsége

- (1) A hallgató – a hallgatói információs rendszeren keresztül – köteles a regisztrációs hét végéig minden félévre vonatkozóan bejelenteni a Tanulmányi Ügyrendben leírt módon, hogy tanulmányait folytatja, vagy hallgatói jogviszonyát szünetelteti.
- (2) Ha 2011. szeptember 1-et követően a hallgató az (1) bekezdés szerinti kötelezettségét elmulasztja, a féléve automatikusan passzív *félév*nek minősül.
- (3) A hallgató különösen indokolt esetben a félév végéig kérheti a tanulmányai folytatására tett bejelentése visszavonását, és a félév passzív félévvé nyilvánítását. A kérelemről a KTB dönt.
- (4) A hallgató a következő félévben elvégezni kívánt tantárgyakat köteles a hallgatói információs rendszerben felvenni, illetve véglegesíteni a regisztrációs hét végéig. Utólagos tantárgyfelvételre és leadásra vonatkozó indokolt kérelmeket a második oktatási hét első napjáig lehet leadni. A kérelmekről a KTB dönt.
- (5) A hallgató köteles a hallgatói információs rendszerben szereplő adataiban bekövetkezett változásokat haladéktalanul bejelenteni. A hallgató mulasztásából származó hátrány ellen a BME-n jogorvoslatnak helye nincs.

8. § Az oktatás időszakai

- (1) Az oktatás időbeli alapegysége a félév, egy tanév két félévből áll. A tanév ősszel kezdődik.
- (2) A tanév időbeosztásáról tanévenként, az EHK véleményének kikérését követően rektori utasítás rendelkezik. A rektor és a dékán tanévenként külön-külön legfeljebb 3 nap tanítási szünetet engedélyezhet. Kari tanítási szünetet a dékán a rektorral történt egyeztetés után engedélyezhet. Rektori tanítási szünetek időpontjának meghatározása az EHK, dékáni tanítási szünetek meghatározása a KHK egyetértésével történik.
- (3) Az 1. §(2)a.), 1. §(2)b.) és 1. §(2)e.) szerinti képzésekben a félév szorgalmi, pótlási és *vizsgaidőszak*ból áll. Szakmai gyakorlatok a nyári szünetben és – a KHK egyetértésével – a nyári szünetet megelőző *vizsgaidőszak*ban és a *szorgalmi időszak*ban is szervezhetők.
- (4) A *regisztrációs héten* a nappali képzésben tanórák (kontaktórák) nincsenek.
- (5) Az 1. § (2) a.) és 1. §(2)e.) pontban meghatározott képzésekben a félév felépítése: 1 *regisztrációs hét*, 14 *oktatási hét*, 1 *hét pótlási időszak*, 4 hetes (legalább 20 munkanap) *vizsgaidőszak*.
- (6) Az 1. § (2) b.) pontban meghatározott képzésekben a félév felépítése: 1 *regisztrációs hét*, 14 *oktatási hét*, 6 hetes (legalább 28 munkanap) *vizsgaidőszak*.

- (7) A regisztrációs hét és az azt követő 14 oktatási hét alkotja a 15 hetes szorgalmi időszakot.
- (8) A *pótlási időszak* a *szorgalmi időszak* végétől az 1. § (2) a.) és 1. § (2) e.) pontban meghatározott képzésekben a vizsgaidőszak első napjáig, az 1. § (2) b.) pontban meghatározott képzésekben a vizsgaidőszak harmadik hetének végéig tart.
- (9) A *tanóra* (*kontaktóra, oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás*) típusai: előadás, tantermi (rajztermi) gyakorlat, laboratóriumi gyakorlat. Egy tanóra (kontaktóra) időtartama 45 perc.
- (10) A BME-n a tantermi (rajztermi) gyakorlatokon és a laboratóriumi gyakorlatokon egy oktatóra legfeljebb 35 hallgató juthat.
- (11) A doktori képzés egységes, harminchat hónapos képzési időből áll, amely tanévekre és félévekre, mint beszámolási időszakokra tagozódik. A félévek kezdete, a regisztrációs hét és a vizsgaidőszak megegyezik a BME alapképzéseire megállapítottal.
- (12) A nappali képzésben résztvevő doktorandusz hallgatókat évi 25 munkanap – a közalkalmazottakkal azonosan értelmezett, ugyanazon jogokkal és kötelezettségekkel járó - szabadság illeti meg. A szabadság háromötöd részét a témavezető által meghatározott időszakban kell kivenni.

9. §

Tantárgyprogram, tantárgykövetelmény

- (1) A BME-n meghirdetett valamennyi tantárgyhoz *tantárgyprogramot* és *tantárgykövetelményt* kell készíteni.
- (2) Az egyes tantárgyak programját az oktatásukért felelős Kari Tanács, a tantárgykövetelményeket a dékán hagyja jóvá.
- (3) A tantárgy programja tartalmazza
  - a.) a tantárgy teljes és rövidített nevét, a tantárgy nevének angol fordítását,
  - b.) a BME nyilvántartás kódját;
  - c.) a heti (félévi) *tanóraszámot* (előadás + tantermi (rajztermi) gyakorlat + laboratóriumi gyakorlat bontásban);
  - d.) a tantárgy teljesítés-értékelésének típusát (12. §(2) szerint);
  - e.) az elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka mennyiségét *kredit*ben;
  - f.) a tantárgy felelős tanszékét, tantárgyfelelős oktatóját;
  - g.) az elvégzéséhez szükséges munkamennyiség lebontását, megadva, hogy hány óra esik az egyes számonkérésekre történő felkészülésre;
  - h.) a tantárgy felvételének *előzetes követelményeit*;
  - i.) a tantárgy feladatát a képzés céljának megvalósításában;
  - j.) tananyagának leírását (minimum 800 karakter);
  - k.) a hozzáférhető (megvásárolható, illetve kiosztásra kerülő) papír alapú írott tananyagok jegyzékét (tankönyvek, jegyzetek, példatárak, tanszéki kiadványok, esettanulmányok stb.), és hozzáférhetőségét;
  - l.) az internetről letölthető segédanyagok jegyzékét;
  - m.) a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközöket;

- n.) az oktatás nyelvét (nyelveit);
  - o.) a tantárgy mintatanterv szerinti félévét,
  - p.) a tantárgy keretében oktatott alkalmazói/gyakorlati ismeretek arányát.
- (4) A tantárgyi adatlapot a Képzési Kódex definiálja. Ez a tantárgy elsődleges dokumentuma, amely a képzés valamennyi résztvevője számára a képzés nyelvén elérhető kell legyen. Az adatlap tartalmazza a tantárgyprogramot.
- (5) A tantárgykövetelmény tartalmazza
- a.) a tanórákon való részvétel követelményeit és a távolmaradás pótlásának lehetőségét, valamint a jelenlét ellenőrzésének módját és rendszerességét;
  - b.) a *félévközi ellenőrzések* számát, témakörét és időpontját, pótlásuk és javításuk lehetőségét;
  - c.) a tantárgy teljesítés-értékelésével kapcsolatos valamennyi információt, beleértve az osztályzat kialakításának módját;
- (6) A tantárgykövetelményeket félévente az oktatási szervezeti egységek aktualizálják, és legkésőbb a félévet megelőző vizsgaidőszak első napja előtt egy hónappal elérhetővé teszik a hallgatók számára a képzés nyelvén. Az esetleges időpontütközéseket a KHK jelzi a kari Dékáni Hivatalnak, amely a tanszékekkel egyeztetve legkésőbb a félévet megelőző vizsgaidőszak első napjáig feloldja az ütközéseket. Vita esetén a KTB dönt.
- (7) A tantárgyfelvétel legkorábban lehetséges időpontjától kezdve interneten elérhető formában meg kell adni a tantárgyprogramot és a tantárgykövetelményt a képzés nyelvén. Ez utóbbit az első tanórán szóban is közölni kell a hallgatókkal. Erről a tantárgyfelelősnek és a kurzus oktatójának kell gondoskodnia. A *tantárgykövetelmény* a félévet megelőző vizsgaidőszak első napja után csak a KTB egyedi engedélyével, a KHK egyetértésével módosítható.
- (8) A 13. §(1)c.) szerinti félévközi ellenőrzést tartalmazó tantárgy esetén a tantárgykövetelményekre vonatkozóan a KTB-nek egyetértési joga van.

10. §

A tanterv

- (1) A *tantervekben* kötelező, kötelezően választható tantárgyak szerepelnek, és van egy szabadon választható tantárgyakra vonatkozó kredit keret. A kötelező tantárgyak teljesítése a képzettség megszerzésének feltétele, a kötelezően választható tantárgyak csoportját a tanterv tartalmazza, közülük a *tantervben* megadott *kreditnyi* tantárgy felvétele és teljesítése a képzettség megszerzésének feltétele. A szabadon választható tantárgyak a *tanterv* által konkrétan meg nem határozott tantárgyak, amelyeket a képzésért felelős kar a 18. § szerint befogad, és melyek közül a képzettség megszerzéséhez a tantervben előírt kreditnyit kell teljesíteni.
- (2) A *kreditrendszerben* a *tanterv* formája a *mintatanterv*.
- (3) A *mintatanterv* tartalmazza
- a.) oktatási időszakonkénti bontásban az összes kötelező és kötelezően választható tantárgyat;

- b.) a kötelezően választható tantárgyak meghirdetésének szabályait;
  - c.) a tantárgyak heti (vagy félévi) *tanóraszámát* (előadás + tantermi gyakorlat + laboratóriumi gyakorlat bontásban) és a hozzájuk rendelt *krediteket*;
  - d.) a tantárgyak teljesítés-értékelésének típusát (12. §(2) szerint),
  - e.) a tantárgy meghirdetésének féléveit (őszi és/vagy tavaszi);
  - f.) a *kritériumkövetelményeket* és azok teljesítésének határidejét;
  - g.) a *szakirány*-, illetve *modulválasztás* feltételeit és szabályait;
  - h.) az előtanulmányi rendet;
  - i.) a *diplomamunka (szakdolgozat)* teljesítésére vonatkozó előírásokat;
  - j.) a záróvizsgára bocsátás részletes feltételeit;
  - k.) a *záróvizsga* tantárgyait, illetve azok kiválasztásának szabályait.
- (4) A hallgatónak lehetővé kell tenni a *mintatanterv* szerinti haladást, így különösen biztosítani kell, hogy a *mintatanterv* szerint egy félévre eső kötelező és kötelezően választható tantárgyainak órarendi időpontjai és számonkérései között ütközés ne legyen.
- (5) A BME *mintatanterveiben* a *kreditek* legalább 25%-a kötelezően választható, legalább 5%-a szabadon választható tantárgyból szerezhető meg. A kötelezően választható tantárgyak részben a szakmai képzéshez, részben az általános értelmiségképző funkcióhoz kötődnek.
- (6) Az 1. § (2) pontban meghatározott valamennyi képzésben a vonatkozó képesítési követelmények szerinti *creditet* kell megszerezni.
- (7) Az 1. § (2) pontban meghatározott szakok *mintatanterveiben* a tanórák ajánlott száma 24–26 *tanóra/hét*, maximális száma (a nyelvi alapoktatás óráin és a testnevelési órákon kívül) 30 *tanóra/hét*.
- (8) Az 1. § (2) a.) pontban meghatározott képzések *mintatanterveiben* félévente, a szabadon választható tantárgyak vizsgái nélkül, az egyes *vizsgaidőszakokban* leteendő vizsgák és szigorlatok együttes száma legfeljebb 4 lehet. Azokat a szigorlatokat, amelyek letételére a vizsgaidőszakon kívül is van legalább két lehetőség, nem kell figyelembe venni.
- (9) Az 1. § (2) b.) pontban meghatározott képzések *mintatanterveiben* félévente, a szabadon választható tantárgyak vizsgái nélkül, az egyes *vizsgaidőszakokban* leteendő vizsgák és *szigorlatok* száma együttesen átlagosan 5, legfeljebb 6 lehet.
- (10) A BME alap- és osztatlan képzéseinek *mintatantervében* a szabadon választható tantárgyak vizsgái nélkül a leteendő vizsgák közül legalább öt szóbeli, vagy tartalmaz ki nem váltható szóbeli részt. A BME mesterképzéseiben és a szakirányú továbbképzésekben a vizsgával záruló (nem szabadon választható) tantárgyak legalább fele
- a.) esetében a vizsga szóbeli, vagy ki nem váltható szóbeli részt tartalmaz, vagy
  - b.) szóbeli szigorlat anyagát képezi, vagy
  - c.) elkülönített szóbeli záróvizsga tantárgy.
- (11) Az egyes szakok *tanterveit* az országos akkreditációs eljárást megelőzően a képzésért felelős kari tanácsok határozzák meg, karközi képzések esetében – a képzésben résztvevő karok kari tanácsaival egyetértésben – a Szenátus határozza meg.

- (12) *Kritériumkövetelmény* kizárólag a *szigorlat*, a szakmai gyakorlat, a testnevelésben való részvétel, munkavédelmi oktatásban való részvétel, a nyelvi követelmény vagy a szakdolgozat-készítés lehet.
- (13) Egy tantárgy csak akkor vehető fel, ha a hallgató az annak *előzetes követelményeként* megjelölt tantárgya(ka)t, *kritériumkövetelmény(eke)t* már teljesítette. Az előzetes követelményeknek nem megfelelő tantárgyfelvétel semmis.
- (14) Az *előtanulmányi rendet* a mintatanterv részeként a képzésért felelős karok kari tanácsai fogadják el, ezzel kapcsolatban a KHK-knak véleményezési joguk van.
- (15) Előzetes követelményt a tantárgyak tematikájának egymásra épülése alapján, szakmai alapon kell megadni, elősegítendő az előírt ismeretanyag hatékony elsajátítását. *Előzetes követelmény* tantárgyanként legfeljebb 3 tantárgy lehet. A KHK kérheti bármely tantárgy előzetes követelményének felülvizsgálatát. A kérelemről a Szenátus Oktatási Bizottságának véleményét kikérve az oktatási rektorhelyettes az EHK-elnökkel egyetértésben dönt.
- (16) A nappali alapképzésben (BSc/BA) és osztatlan képzésben a Testnevelés tantárgy két félévben történő felvétele és teljesítése kritériumkövetelmény.
- (17) A nappali BSc/BA és osztatlan képzések mintatanterveikhez kapcsolódó órarendekben – a 8-15 órai sávban, a Testnevelési Központtal egyeztetve – külön blokkot vagy blokkokat kell megadni a Testnevelés tantárgyhoz az első vagy a második félévtől négy féléven keresztül, illetve a nappali MSc/MA képzéseknél az első két félévben.

11. §

Kurzusok meghirdetése és felvétele

- (1) *Kurzus* meghirdetése a hallgatói információs rendszerben történik az alábbi adatok megadásával:
  - a.) a kurzus kódja;
  - b.) a kurzus típusa (előadás, tantermi, illetve laboratóriumi gyakorlat, vagy vizsgakurzus);
  - c.) a kurzus oktatói, részvételi arányuk a kurzusban;
  - d.) a tantárgyprogram és a tantárgykövetelmény elérhetősége az interneten;
  - e.) a kurzus indításához szükséges minimális és a fogadható maximális hallgatói létszám;
  - f.) a kurzusra történő esetleges túljelentkezés esetén a rangsorolási szempontok (amennyiben ez nem a jelentkezés sorrendje), amelyek között szerepelhet a szakirány követelmények teljesítése;
  - g.) vizsgakurzus kivételével a kurzus órarendi időpontjai,
  - h.) a *kurzushoz* biztosított *konzultációk* oktatója
  - i.) a kurzus oktatásának nyelve.
- (2) Egy adott *kurzuson* fogadható hallgatók számát a tantárgyért felelős tanszék korlátozhatja az oktató teherbírása, a rendelkezésre álló taneszközök korlátozott száma, és – a KTB egyetértése esetén – egyéb objektív okok alapján.

- (3) A karok a tanszékek javaslata alapján a megelőző félév pótlási időszakának 4. napján 18 óráig a hallgatói információs rendszerben közzéteszik a következő félévre meghirdetett *kurzusok*at. A *kurzusok* meghirdetéséért a képzésért felelős kar, a tantárgykövetelményekért a tantárgyat oktató tanszékot szervezetében foglaló kar dékánja a felelős. A meghirdetés után a *kurzusok* (1) és (2) bekezdésben leírt adatait megváltoztatni csak a KHK egyetértésével lehet.
- (4) Vizsgával záruló tantárgyak *kurzusai* meghirdethetők és indíthatók tanórák megtartása nélkül. Ebben az esetben a félévközi követelmények teljesítését igazoló *aláírásnak* a hallgatói információs rendszerben való megléte a tantárgy felvételének feltétele.
- (5) A vizsgával záruló kötelező tantárgyakhoz minden félévben *kurzus(oka)t* kell hirdetni. A *mintatanterv* szerinti aktuális félévükben tanórák megtartásával, míg a keresztfélévükben legalább a vizsgázás lehetőségével. A *félévközi jegyre* végződő kötelező tantárgyakhoz a kar a *mintatanterv* szerinti aktuális félévükben köteles *kurzus(oka)t* meghirdetni. A KTB által meghatározott tantárgyakból a keresztfélévben is tanórák megtartásával történik a *kurzus(ok)* meghirdetése.
- (6) Ha egy tantárgynak (*kifutó képzés* miatt) a *mintatanterv* szerint haladó hallgatói már nincsenek, akkor a képzésért felelős Kari Tanács más, meghirdetett tantárgyat (vagy tantárgyakat) jelölhet ki a lemaradó hallgatók számára, amely(ek) elvégzésével az eredeti tantárgy teljesítéséhez kötődő tanulmányi kötelezettségek teljesíthetők. Megfelelő tantárgy hiányában a Kari Tanács úgy is határozhat, hogy a tantárgy nem helyettesíthető. Amennyiben a Kari Tanács határozata alapján a tantárgy nem helyettesíthető, és a tantárgynak a *mintatanterv* szerint haladó hallgatói már legalább 2 féléve nincsenek, akkor lehetőség van a tantárgyat az előadások megtartása nélkül is meghirdetni azzal, hogy nem vizsgával záruló tantárgy esetén az érdemjegy, vizsgával záruló tantárgy esetén az *aláírás* megszerzésére a *szorgalmi időszakban* lehetőséget kell biztosítani. Amennyiben a *kurzusra* jelentkezők száma kevesebb, mint 15 fő, a gyakorlati foglalkozások megtartása sem kötelező.
- (7) A kötelezően választható tantárgyaknál minden félévben gondoskodni kell megfelelő, tantárgyblokkonként legalább 1,5-szeres *creditnyi* választék meghirdetéséről.
- (8) A tantárgyfelvétel a hallgatói információs rendszerben a tantárgyhoz tartozó valamely *kurzusra* való jelentkezéssel történik. A vizsgaidőszakban tett előzetes jelentkezést a regisztrációs héten véglegesíteni kell.
- (9) Szigorlati *kurzus* akkor vehető fel, ha a szigorlat letételének előzetes követelményei teljesültek, vagy a szigorlatig teljesíthetők.
- (10) A hallgatók joga (a *mintatanterv* előírásait figyelembe véve) a tantárgyak, az oktatók megválasztása, a párhuzamosan meghirdetett *kurzusok*, *modulok*, *specializációk*, illetve *szakirányok* közötti választás.
- (11) A *kurzust* el kell indítani, amennyiben az arra jelentkezők száma a meghirdetésekor előírt minimumot eléri, vagy azt meghaladja az előzetes tantárgyfelvételi időszak végén. Amennyiben az előzetes tantárgyfelvételi időszak végén a *kurzusra* jelentkezők száma a meghirdetéskor előírt minimum alatt marad, akkor a *kurzusért* felelős tanszék döntésétől

függően a kurzus nem indul, vagy az indulásról a regisztrációs időszakban később születik döntés. A hallgatókat a hallgatói információs rendszeren keresztül, illetve az ott megadott elektronikus levelezési címükön értesíteni kell, ha a kurzus nem indul, illetve halasztott döntés esetén annak időpontjáról. Fel kell hívni a figyelmüket, hogy a halasztott döntést követően, az annak eredményeként induló kurzusról lejelentkezés nem lehetséges.

- (12) Jegyet vagy *aláírást* szerezni csak azokból a tantárgyakból lehet, amelyeket a hallgató az adott félévben felvett.
- (13) A *kurzusokhoz konzultációt* kell biztosítani.
- (14) Az állami ösztöndíjas képzésben részt vevő hallgató egyéni tanulmányi rendjében – külön önköltség, illetve költségtérítés fizetése nélkül – az összes előírt kreditet tíz százalékkal meghaladó kreditértékű tantárgyat vehet fel. Az ezen felül felvett kreditekért a hallgatónak térítési díjat kell fizetnie. A tanulmányait 2012. augusztus 15. előtt megkezdett, állami ösztöndíjas képzésben részt vevő hallgató a képzése befejezéséhez 2012. szeptember 1-jén még szükséges kreditértékű tantárgyat, ezen felül az összes előírt kredit tíz százalékaival megegyező kreditértékű tantárgyat külön önköltség illetve költségtérítés fizetése nélkül felvehet, függetlenül a képzésen korábban felvett tantárgyai kreditértékének összegétől.

12. §

A tantárgyak típusai, a hallgatók tanulmányi munkájának értékelése

- (1) A hallgató köteles tanulmányai ideje alatt képességeinek maximumát nyújtva arra törekedni, hogy tanulmányait a lehető legmagasabb színvonalon, indokolatlan kihagyások vagy ismétlések nélkül, az oktatás menetébe épített iterációs/ismétlési lehetőségek határain (keretein) belül, elmélyült és önálló alkotásra képes tudásra szert téve végezze. Joga és kötelessége a tanulmányait a szorgalmi időszakban folyamatosan végezni.
- (2) A félévközi jeggyel végződő tantárgyak jele „f”, a vizsgával záruló tantárgyak jele „v”.
- (3) A tantárgyak számonkérési rendszerét úgy kell kialakítani, hogy az segítse és ösztönözze a hallgatók folyamatos tanulását.
- (4) A szigorlat 0 kredites, vizsgával záruló tantárgy, amelyhez félévközi ellenőrzés és tanóra nem kapcsolódik.
- (5) A Testnevelés tantárgy aláírással végződő 0 kredites tantárgy. A Testnevelés tantárgy felvétele és teljesítése nappali tagozaton térítésmentesen is lehetséges, azonban az ingyenesen felvehető kurzusok körét a Testnevelési Központ – függően a Hallgató addig felvett Testnevelés kurzusaitól is, az erre vonatkozó, az EHK egyetértésével kiadott rektori utasítás figyelembe vételével – szűkíti.
- (6) A tantárgyak félévenkénti végső értékelése (a Testnevelés és egyes más kritériumtantárgyak kivételével) osztályzattal, illetve „nem teljesítette” megnevezéssel

történik. Az osztályozás skálája ötfokozatú: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

- (7) Az értékelés ellen jogorvoslatnak helye nincs.
- (8) A tantárgy ismeretének bármely ellenőrzése után annak eredményét két héten belül – de az ellenőrzés pótlási lehetőségét legalább 48 órával megelőzően – elérhetővé kell tenni az interneten keresztül. Csoportos közzététel esetén a listában a hallgató neve helyett a Neptun kódja szerepeljen. Minden hallgató számára a saját eredménye elérőségét kell biztosítani.
- (9) A hallgató számára lehetővé kell tenni az értékelt írásbeli dolgozat megtekintését a számonkérés pótlását megelőzően legalább 48 órával.
- (10) Az aláírás megadásához, illetve félévközi ellenőrzések és vizsgák esetén az elégségeshez legfeljebb a megszerezhető pontok 50%-át lehet megkövetelni, amennyiben az értékelés pontozással történik.
- (11) Amennyiben a hallgató félévközi jeggyel végződő tantárgy esetén egyetlen *félévközi ellenőrzés*en sem vett részt, a tantárgy értékelése: „Nem teljesítette”. Ha a hallgató egy tantárgy kreditjeit a 14. §(3) pont szerinti hiányzás miatt nem szerezheti meg, akkor a tantárgy értékelése „Nem teljesítette” vagy „Megtagadva”. Vizsgával végződő tantárgy esetén a félévközi követelmények teljesítésére vonatkozóan a hallgató vagy aláírást, vagy „Megtagadva” bejegyzést kap.
- (12) Egy tantárgy párhuzamosan meghirdetett *kurzus*ainál a számonkérés a tantárgyfelelős által egyeztetett módon, a lehetséges mértékig azonosan történik.

13. § Félévközi ellenőrzések

- (1) A félévközi ellenőrzések előre meghirdetett időpontban, előre meghatározott tananyag vagy otthon elvégzett feladat alapján mérik le a hallgató felkészültségét az ellenőrzésen kiadott feladat megoldásának értékelésével. A félévközi ellenőrzésen megoldandó feladat lehet
  - a.) szóban,
  - b.) írásban,
  - c.) laboratóriumi eszközök használatával,
  - d.) rajzgyakorlaton megoldható.
- (2) *Félévközi ellenőrzés* kizárólag a *szorgalmi időszak*ban tartható. Félévközi ellenőrzés csak a szorgalmi időszakban vagy a pótlási időszakban pótolható.
- (3) Félévközi ellenőrzéskor a hallgató személyazonosságát bármely személyazonosság igazolására alkalmas fényképes okmánnyal (személyazonosító igazolvány, jogosítvány, útlevel) vagy diákigazolvánnyal igazolhatja. Az oktató a személyazonosításra használt igazolvány sorszámát a vizsgalapra felírhatja. Ha a hallgató nem tudja a személyazonosságát igazolni, úgy nem vehet részt az ellenőrzésen. Az oktató felszólítására a beadott munkát sajátkezű aláírással kell ellátni.

- (4) A tantárgykövetelményben indokolt esetben lehetőség van az (1) szerinti feladat kiadását vagy megoldásának megkezdését feltételhez kötni.
- (5) *Félévközi ellenőrzés* kizárólag tanítási napon 8-20 (az 1. §(2)d.) szerinti képzésben 7-22) óra között tartható.
- (6) A félévközi ellenőrzésre a tantárgy órarendi óráján, vagy a kari időbeosztásban félévközi ellenőrzésekre jóváhagyott időpontban kerülhet sor.
- (7) A (6) bekezdésben leírtaktól eltérni csak a KTB és a KHK írásbeli engedélyével lehet, amennyiben ezt a tantárgykövetelmény is tartalmazza.
- (8) A félév elején kihirdetett időponttól eltérő időpontban csak a KTB és a KHK írásbeli engedélyével lehet félévközi ellenőrzést tartani. Ebben az esetben az időpontot az ellenőrzést legalább 10 nappal megelőzően az érintett hallgatónak ki kell hirdetni. (Vis major esetekben a KTB egyedi döntést hozhat.)
- (9) A karok legkésőbb a szorgalmi időszak 1. hetének végéig elkészítik a mintatanterv szerinti tantárgyak félévközi ellenőrzéseinek és ezek pótlásainak időpontját tartalmazó ütemtervet.

14. §

A félévközi jegy és az aláírás megszerzése

- (1) A félévközi jegy megszerzése két rendszerben történhet:
  - a.) A félév folyamán – a tantárgykövetelmény szerint – a tantárgy kreditértékétől függő számú, tetszőleges típusú *félévközi ellenőrzést* kell tartani. Ha a tantárgy kreditértéke három, vagy annál kisebb, akkor az ellenőrzések minimális száma egyenlő a kreditek számával, különben az ellenőrzések minimális száma három. A végleges eredménybe 20%-nál nagyobb súllyal beszámítandó ellenőrzések száma a tantárgy kreditértékénél legfeljebb eggyel lehet nagyobb. A fentieknél több vagy kevesebb ellenőrzés csak a KTB jóváhagyásával kerülhet a tantárgykövetelménybe.
  - b.) A jegy teljes egészében a hallgató önálló, és oktatói *konzultációkkal* segített egyéni munkája alapján kerül megállapításra, melyet kizárólag *otthoni feladatok, rajztermi feladatok*, terepi mérések és *szóbeli beszámolók* formájában lehet számon kérni.
- (2) Vizsgajeggyel záruló tantárgy aláírásának megszerzéséért összesen legfeljebb a tantárgy kreditértékével megegyező számú félévközi ellenőrzés tartható.
- (3) A tanórákon való részvétel a félévvégi *aláírás* feltétele lehet. Előadások esetén legfeljebb a tanórák 70%-án való részvétel szabható feltételként, ennek pontos mértékét és ellenőrzésének szabályait a tantárgykövetelményben kell rögzíteni. A gyakorlati foglalkozások, laboratóriumi foglalkozások és rajzgyakorlatok összóraszámának 30%-át meghaladó hiányzás esetén a tantárgy *kreditje* nem szerzhető meg. A tantárgykövetelmény – a KTB ~~jóváhagyásával~~ egyetértésével – a tantárgy kreditjének megszerzését ennél kevesebb hiányzáshoz is kötheti.
- (4) A megszerzett *aláírás* a megszerzés félévében és az azt követő hat egymás utáni félévben érvényes, ha a korábban *teljesített tantárgy* tananyaga legalább 75%-ban

megfelel a tantárgy aktuális tananyagának (9. § (3) j.)). Az előző félévekben megszerzett aláírás elutasítása esetén a hallgató 15 napon belül a KTB-hez fellebbezhet. Érvényes *aláírásról* a hallgató nem mondhat le.

- (5) A mintatanterv szerint azonos félévben meghirdetett tantárgyakból tartott félévközi ellenőrzéseket a KTB-nek ütemezni kell. Egy naptári hétre legfeljebb két zárthelyi kerüljön, és lehetőleg egy napon legfeljebb egy, a végleges jegybe 10%-nál nagyobb súllyal beszámító számonkérés legyen.
- (6) Vizsgajegyvel záruló tantárgyaknál a *szorgalmi időszak* utolsó kettő hetére zárthelyi dolgozatot ütemezni az (5) pont betartása mellett a KTB – emlékeztetőben rögzített – hozzájárulásával lehet. A szorgalmi időszak utolsó két hetében a félévközi jegyre végződő tantárgyak zárthelyi dolgozatait előnyben kell részesíteni.

15. § A vizsgák és szigorlatok rendje

- (1) A vizsgára bocsátás feltétele az *aláírás* megszerzése.
- (2) A vizsgahelyek száma a tantárgyat felvett hallgatók létszámának legalább kétszerese. A tantárgyfelelős a korábbi évek tapasztalatai és az aktuális félév vonatkozó adatai alapján a (4) szerinti határidőig javaslatot tehet ennél kevesebb vizsgahelyre. A javaslatról a KTB dönt.
- (3) A meghirdetett vizsganapok száma
  - a.) írásbeli és, 30 fő hallgatói létszámig, szóbeli részt tartalmazó vizsgák esetén legalább 3 vizsganap, a *vizsgaidőszakban* egyenletesen elosztva;
  - b.) szóbeli részt tartalmazó vizsgák esetén, 30 fő hallgatói létszám felett legalább hetente egy vizsganap, vagy létszámkorlát nélkül legalább 3 vizsganap, a *vizsgaidőszakban* egyenletesen elosztva.
- (4) A tanszékek a javasolt vizsgaidőpontokat a vizsgaidőszak kezdete előtt legalább 6 héttel a KTB valamennyi tagja számára elérhetővé teszik. A tanszékekkel történt egyeztetést követően, a KHK egyetértésével kialakított vizsgarendet a Dékáni Hivatal a *vizsgaidőszak* előtt legalább egy hónappal nyilvánosságra hozza. A vizsgarend tartalmazza a vizsgák tervezett időpontját és a létszámkorlátokat. A kihirdetést követően a vizsgarendtől eltérni csak a KTB engedélyével lehet.
- (5) A vizsgán a hallgató személyazonosságát bármely személyazonosság igazolására alkalmas fényképes okmánnyal (személyazonosító igazolvány, jogosítvány, útlevél) vagy diákigazolvánnyal igazolhatja. A vizsgáztató a személyazonosításra használt igazolvány sorszámát a vizsgalapra felírhatja. Ha a hallgató nem tudja a személyazonosságát igazolni, úgy nem tehet vizsgát. Az oktató felszólítására a beadott munkát sajátkezű aláírással kell ellátni.
- (6) A szóbeli vizsgák, illetve a vizsgák szóbeli részei nyilvánosak. A nyilvánosságot a vizsgáztató (záróvizsgán a bizottság elnöke) korlátozhatja. A nyilvánosság korlátozását

a vizsga megkezdéséig a hallgató is kezdeményezheti a vizsgáztatónál (záróvizsga bizottság elnökénél).

- (7) A hallgató kötelessége, hogy a hallgatói információs rendszerben felvett vizsgán megjelenjen. Amennyiben ezt elmulasztja, akkor tudása nem értékelhető.
- (8) A hallgató, kérelmére, különösen indokolt esetben, a KTB döntése alapján a *vizsgaidőszakon* kívül is – de legkésőbb a következő félév *szorgalmi időszakának* kezdetéig – tehet vizsgát. *Vizsgaidőszakon* kívül csak névre szóló engedéllyel rendelkező hallgató tehet vizsgát. Az 1. § (2) a.) szerinti képzésekre járó hallgatók az általuk felvett 1. § (2) b.) szerinti képzés mintatantervéhez tartozó tantárgyak vizsgaalkalmain az 1. § (2) b.) szerinti képzésre járó hallgatókkal azonos feltételekkel vehetnek részt.
- (9) A tantárgy előadója a vizsgaidőszak kezdetét közvetlenül megelőző héten elővizsgát írhat ki. Az elővizsga alkalmá a (2) és (3) szerint megállapított vizsgaszámba csak a KHK egyetértésével számíthat bele.
- (10) Vizsgával záruló tantárgyból kiváló tanulmányi teljesítmény alapján a *tantárgykövetelményben* meghatározott feltételekkel *megajánlott jegy* adható.
- (11) Vizsgajegy megállapítása legalább 50%-ban a vizsgán nyújtott teljesítmény alapján történik, a megajánlott jegyet kivéve.
- (12) Az aláírással már rendelkező hallgató számára is biztosítani kell a félévközi ellenőrzéseken való részvételt, ha a tantárgy vizsgakurzustól eltérő kurzusát (kurzusait) vette fel. Amennyiben a *vizsgajegy* megállapításakor a *félévközi ellenőrzések* eredményét is figyelembe veszik, akkor a tantárgyat újra felvevő, *aláírással* rendelkező hallgató vizsgajegyének megállapítása az aláírás megszerzésének félévében, vagy – amennyiben a hallgató ezt a félév első hetének végéig a tantárgyfelelősnél írásban kérte – az aktuális félévben történt ellenőrzések eredményének figyelembevételével történik.
- (13) Vizsga csak munkanapon 8-19 óra között tartható.
- (14) A vizsgák szóbeli részén a vizsgázó számára lehetővé kell tenni a felelete előtti legalább 15 perces felkészülést.
- (15) *Szigorlatra* az a hallgató bocsátható, aki a *szigorlat* anyagát képező összes tantárgy kreditjeit megszerezte, és az esetlegesen előírt kritériumkövetelményeknek is eleget tett. *Szigorlatot* bizottság előtt kell tenni, amelynek legalább két tagja van, legalább egyik tagja a *szigorlatért* felelős tanszék vezető oktatója. A szigorlat kötelezően tartalmaz szóbeli részt.
- (16) Az illetékes tanszék köteles minden *szigorlati időszakban* legalább 3 szigorlati alkalmat kiírni, melyek közül legalább egy alkalomnak a vizsgaidőszakra kell esnie.

16. § A javítás és a pótlás rendje

- (1) A 13. §(1)a.) és 13. §(1)b.) pontja szerinti félévközi ellenőrzések egyszeri javítása vagy pótlása a 14. § (1) bekezdést is figyelembe véve alanyi jogon jár minden hallgatónak, függetlenül attól, hogy a félévközi ellenőrzésen a hallgató kísérletet tett-e a teljesítésre, illetve a pontszerzésre. Kivételes esetben a tantárgykövetelmény rendelkezhet úgy, hogy a 13. §(1)a.) és 13. §(1)b.) pontja szerinti félévközi ellenőrzések egy csoportja nem pótolható. Ekkor a félévközi ellenőrzések ezen csoportjában az eredmény megállapítása a megtartott ellenőrzések hallgató számára legkedvezőbb (lefelé kerekített) maximum kétharmada alapján történik. Félévközi ellenőrzés javítása esetén a javításon elért eredmény kerül a javítandó eredmény helyére.
- (2) Az *otthoni feladat* különjárási díj megfizetése mellett a pótlási időszak végéig adható le késedelmesen. Ez a végső határidő a KTB hozzájárulásával előbbre hozható, ha a tantárgykövetelmény ezt tartalmazza.
- (3) Ha az *aláírás* megszerzésének, illetve a 0 szerinti félévközi jegy megszerzésének feltétele, hogy a hallgató a *zárthelyi dolgozatot vagy zárthelyi dolgozatokat* egyenként eredményesen teljesítse, úgy a pótlási időszakban lehetőséget kell biztosítani egy eredménytelen zárthelyi dolgozat újbóli pótlására (második pótzárthelyi dolgozat, pót-pót zh), különjárási díj megfizetése mellett. A zárthelyi dolgozatok pótlására az alábbi (a vagy b) korlátozás érvényes.
  - a.) A hallgató a zárthelyi dolgozatok fele esetében (lefelé kerekítve) ne vegyen igénybe pótlást. Ez a korlátozás van érvényben, ha a tantárgykövetelmény a zárthelyik pótlásának korlátozásáról külön nem rendelkezik.
  - b.) Egy tantárgyból a hallgató által igénybe vehető pótló zárthelyik (pótzárthelyi- és második pótzárthelyi dolgozatok) száma nem haladhatja meg a tantárgykövetelményben szereplő zárthelyik számát.
- (4) Vizsgával záruló tantárgy esetén a szorgalmi időszak utolsó hetére csak olyan zárthelyi pótlása ütemezhető, amelynek megírására az utolsó két hét valamelyikén került sor. Az *otthoni feladatok* leadási határideje vizsgával záruló tantárgyak esetén is a (2) pont szerint alakulhat.
- (5) A *javítóvizsga (javítószigorlat)* letételére minden hallgató jogosult, függetlenül attól, hogy az adott tantárgyból milyen érvényes jeggyel rendelkezik. A javítóvizsgán való részvétel az adott tantárgyból korábban szerzett jegyet érvényteleníti. A sikeres vizsga javításával újabb kredit nem szerezhető.
- (6) A hallgató alanyi joga, hogy félévenként egy tantárgyból (a TJSZ-ben meghatározott díj megfizetése mellett) ismétlő javítóvizsgát (*javítószigorlatot*) tegyen.
- (7) A hallgató az (5) és (6) bekezdésben leírt jogaival csak akkor élhet, ha a vizsgaidőszak fennmaradó részében a tantárgyból van olyan kiírt vizsgaidőpont, amely még nem telt be.

- (8) A hallgató tanszékvezetőhöz benyújtott, megfelelően indokolt kérésére a javítóvizsgát és az ismétlő javítóvizsgát (szigorlatot) a tanszékvezető döntése alapján más oktató vagy bizottság előtt teheti le. Ha a vizsgáztatásban a tanszékvezető érintett, akkor a hallgató a dékántól kérheti más vizsgáztató kijelölését. Az ismétlő javítóvizsgát (ismétlő javítószigorlatot) bizottság előtt kell letenni.
- (9) Amennyiben egy tantárgy félévközi jegyének vagy aláírásának megszerzéséhez a 13. §(1)c.) szerinti feladatok mindegyikét legalább elégséges szinten teljesíteni kell, akkor a hallgatók számára pótlást kell biztosítani. A tantárgykövetelményben rögzített módon egy hallgató legalább a feladatok általa választott 20%-ának követelményeit teljesítheti pótlással.
- (10) A 13. §(1)c.) szerinti feladatra kapott, legalább elégséges értékelés csak akkor javítható, ha azt a tantárgykövetelmény megengedi.
- (11) A hallgató a KTB-hez benyújtott, megfelelően indokolt kérésére javító céllal ismételten felvehet korábban már teljesített tantárgyat. A tantárgy teljesítése esetén az érdemjegy a *súlyozott tanulmányi átlag* számításánál helyettesíti a korábban megszerzett jegyet, az *ösztöndíjindex* és a *korrigált kreditindex*, illetve a *teljesítményindex* számításánál nem vehető figyelembe. A KTB határozatának tartalmaznia kell a tantárgyfelvétel módját és a nem teljesítés következményeit. Javító céllal tantárgyat felvenni a teljes tanulmányi idő alatt legfeljebb a képzés mintatanterv szerinti kredit kiméretének 10%-áig, de legfeljebb öt alkalommal lehet.
- (12)

17. §

A tanulmányi eredmény nyilvántartása, mutatószámai

- (1) A hallgató tanulmányi eredményét az arra jogosultak beírják a hallgatói információs rendszerbe és a vizsgalapra. A vizsgajegybe beszámító, vagy beszámítható, félév közben szerzett eredményt a hallgatói tanulmányi adminisztrációs rendszerbe be kell írni, ha a hallgató az adott félévben a tantárgyat nem teljesítette.
- (2) A hallgató tanulmányi munkájának mutatószámai:
  - a.) a megszerzett *kreditek* száma;
  - b.) a *súlyozott tanulmányi átlag*;
  - c.) az *ösztöndíjindex*;
  - d.) az összesített *korrigált kreditindex*;
  - e.) *teljesítményindex*.
- (3) A (2) a.) mutatószám számítható egy félévre vagy az összes aktív félévre. A (2) b.) mutatószám egy félévre vagy az összes *kreditre* számolható. A (2) c.) mutatószám csak egy félévre, a (2) d.) szerinti mutatószám csak több félévre vonatkozhat.
- (4) A befogadott tantárgyak érdemjegye beszámít a *súlyozott átlagba*, a 18. §(4) és 18. §(6) szerinti helyettesítés esetén a helyettesített tantárgy kreditjén és érdemjegyén keresztül.

- (5) Az *ösztöndíjindex* számításánál befogadott tantárgyak csak abban az esetben vehetők figyelembe, ha a tantárgy teljesítése abban a félévben történt, amelyre az *ösztöndíjindex* vonatkozik.

18. §

A helyettesítő és a szabadon választható tantárgyak befogadtatása, kreditátvitel

- (1) Valamely tantárgy, illetve tantárgycsoport egy másik tantárggyal illetve tantárgycsoporttal helyettesíthető. Egy adott ismeretanyag elsajátításáért egy alkalommal adható kredit. A kreditelismerés – a tantárgy (modul) előírt kimeneti követelményei alapján – kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló tudás összevetésével történhet. El kell ismerni a kreditet, ha az összevetett tudás legalább hetvenöt százalékban megegyezik. A tudás összevetését a Kari Kreditátviteli Bizottság végzi el. Olyan tantárgy, amely az alapidiploma megszerzéséhez szükséges volt, nem ismerhető el a mesterképzésben még egyszer, szabadon választható tantárgyként. Ha az alapképzésben *az alapidiplomához szükséges krediteken felül* szerez valaki krediteket, ezek mesterképzésben történő elfogadását lehetővé kell tenni.
- (2) Ha a *mintatanterv*ben szereplő kötelező, illetve a *tantervi* követelmények teljesítéséhez már figyelembe vett egyéb tantárgyak együttesen egy tantárgy tananyagának több mint 25%-át tartalmazzák, úgy a tantárgy felvehető, de a *tanterv*hez kapcsolódó követelmények teljesítéséhez nem vehető figyelembe.
- (3) A hallgató kérheti a más karon, más felsőoktatási intézményben, más képzési szinten teljesítendő felvett, vagy korábban *teljesített tantárgy(ak)* befogadását a kartól. A befogadásról szóló döntést az (1) és (2) bekezdések és a más felsőoktatási intézményekkel meglévő, kreditátvitelre vonatkozó megállapodások figyelembevételével a KKB hozza. A bizottság a hozzá a Tanulmányi Ügyrenden meghatározott határidőre (28. § (3) q.) benyújtott kérelmeket olyan határidővel bírálja el, hogy a befogadást kérelmező hallgató a döntés figyelembevételével állíthassa össze a következő féléves tanrendjét.
- (4) A befogadott tantárgyak teljesítését a kar lehetőség szerint a saját szakának *tantervé*ben lévő megfelelő tantárgyként fogadja el. Amennyiben ilyen tantárgy nincs, úgy a befogadás szabadon választható tantárgyként történik.
- (5) A BME-n a karok kölcsönösen elismerik a meghirdetett tantárgyak *kreditértékét*. Szabadon választható tantárgyként bármely, a BME-n az adott képzési szinten meghirdetett tantárgy felvehető, de a felvett tantárgy a *tanterv*hez kapcsolódó követelmények teljesítéséhez csak a (2) bekezdésben foglaltakat betartva vehető figyelembe.
- (6) A helyettesített tantárgy *kreditjeként* a *tanterv* szerinti *kreditet*, osztályzataként a helyettesítő tantárgy osztályzatát kell elfogadni. Több helyettesítő tantárgy esetén ezek osztályzatainak átlaga alapján kell a KKB-nak az osztályzatot megállapítani. Az

Európai Unió országaiban részképzés keretében teljesített tantárgyaknál az ECTS rendszer szerinti értékelés megfeleltetése:

<u>European Credit Transfer System szerinti értékelés (ECTS osztályzat)</u>	<u>megfeleltetett magyar osztályzat a BME-n</u>
A (excellent)	5 (jeles)
B (very good)	5 (jeles)
C (good)	4 (jó)
D (satisfactory)	3 (közepes)
E (pass)	2 (elégséges)
F (fail)	1 (elégtelen)

- (7) Lehetőség van arra, hogy a szak saját *tantervében* szereplő tantárgycsoport helyett egy máshol *teljesített tantárgycsoportot* fogadjon el a KKB az (1) és (2) bekezdések figyelembevételével.
- (8) A BME-n folytatott tanulmányok lezárása után a BME akkor ad ki saját diplomát, ha a más felsőoktatási intézményben végzett tanulmányok alapján befogadott kreditek száma nem haladja meg az adott képzésben a végzettséghez megszerzendő kreditek 50%-át. Ha a BME-vel közösen kialakított képzés tantárgyai kerülnek befogadásra, akkor ezek nem számítanak más intézményben szerzett krediteknek. A BME-n szerzett kreditek száma ebben az esetben sem lehet kevesebb, mint a végzéshez szükséges kreditek számának 25%-a.

19. § Kedvezményes tanulmányi rend

- (1) *Kedvezményes tanulmányi rendet* engedélyezhet a KTB a hallgatónak erre vonatkozóan írásban beadott kérelmére
  - a.) tehetséggondozási céllal kiemelkedő tanulmányi eredménye;
  - b.) részképzésben, párhuzamos képzésben való részvétele;
  - c.) közösségi tevékenysége, szakmai eredményei, élsportereredménye,
  - d.) szociális és egészségügyi indokai alapján.
- (2) A hallgatónak a kérelmet az (1a.)(1b.), (1c.) szerinti esetekben legkésőbb a félév első hetének végéig be kell adnia.
- (3) A *kedvezményes tanulmányi rend* feltételeit az (1a.)(1b.), (1c.) pontok szerinti esetben a félév 2. hetének végéig írásban kell a hallgató számára megadni.
- (4) A *kedvezményes tanulmányi rend* adott időszakra szól. A kedvezmények a felvett tantárgyak keretében teljesítendő feladatok és a továbbhaladáshoz (előzetes követelmények teljesítése, *diplomamunka/szakedolgozat*-készítés elkezdése, záróvizsgára bocsátás stb.) szükséges kritériumok teljesítése alól nem mentesítenek.

20. § Diplomamunka, szakdolgozat

- (1) A hallgatónak az oklevél megszerzéséhez az MSc/MA képzésben, az egyetemi és az osztatlan egyetemi képzésben és a BSc/BA szinten 240 kredites képzésben diplomamunkát (diplomadolgozatot, diplomatervet – továbbiakban diplomamunkát), a BSc/BA szinten 210 vagy kevesebb kredites képzésben és főiskolai képzésekben *szakdolgozatot* kell készítenie.
- (2) A *Diplomamunka*-készítés speciális kötelezően választható tantárgy, amely érdemjegyének megállapítása nem feltétlenül a tantárgy felvételének félévében történik. A *Szakdolgozat*-készítés kötelezően választható tantárgy, vagy kritériumkövetelmény. E tantárgyak felvételének *előzetes követelményeit* a *tantárgyprogramjuk* tartalmazza. A tantárgyak *előzetes követelményeinek* megállapításakor a 10. § (15) bekezdésében leírtakat nem kell figyelembe venni.
- (3) *Témavezető* a kar oktatója, kutatója, illetve tanszékvezetői engedéllyel más felsőfokú végzettségű szakember lehet. Külső *témavezető* csak *belső konzulenssel* együtt kérhető fel, akinek feladata az egyetemi adminisztratív teendők ellátása.
- (4) A *Diplomamunka*-készítés tantárgy *aláírását* a *témavezető* vagy *kari bíráló bizottság*, külső *témavezető* esetén a *belső konzulens* vagy *kari bíráló bizottság* adja, érdemjegyet – a beadott és elbírált diplomamunka alapján – a záróvizsga bizottság állapítja meg. Az aláírás megadásának feltétele, hogy a hallgató a diplomamunka témavázlatát vagy vázlattervét határidőre elkészítse, illetve a *témavezető* vagy *kari bíráló bizottság* úgy ítélje meg, hogy a diplomamunka témavázlata vagy vázlatterve a továbbiakban a *témavezető* vagy a *konzulens* közreműködése nélkül védésre alkalmas diplomamunkává fejleszthető. Az aláírás megadásával a *témavezető/kari bíráló bizottság* a diplomamunka beadásához hozzájárul, a záróvizsga bizottság a diplomamunkát ettől függetlenül minősíti (elégtelen érdemjegyet is megállapíthat). Az érdemjegyet a hallgatói információs rendszerbe be kell vinni.
- (5) A *Szakdolgozat*-készítés tantárgy érdemjegyet – ha van – a *témavezető*, külső *témavezető* esetén a *belső konzulens* adja. Az elégtelentől különböző érdemjegy illetve az aláírás megadásának szükséges, de nem elégséges feltétele, hogy a hallgató a *dolgozatot* a kiírásban megadott határidőre elkészítse és beadja.
- (6) Az elkészült és beadott diplomamunkát, *szakdolgozatot* bíraltatni kell. A bírálót a tanszékvezető kéri fel. A bíráló legalább olyan szintű ISCED (International Standard Classification of Education) besorolású végzettséggel kell rendelkezzen, mint amit az általa bírált mű sikeres megvédésével el lehet érni. A *témavezető* külön is készíthet értékelést. A bírálatokat legkésőbb 5 nappal a *diplomamunka (szakdolgozat)* védeése előtt a jelölt számára hozzáférhetővé kell tenni. A bíráló és a *témavezető* külön-külön javaslatot tesz a *diplomamunka (szakdolgozat)* minősítésére.

- (7) A diplomamunka és a szakdolgozat készíthető magyar, angol, német, francia vagy orosz nyelven. A hallgató akkor készítheti a képzés nyelvétől eltérő nyelven a diplomatervét (szakdolgozatát), ha ehhez a tanszékvezető hozzájárul.

21. § A záróvizsga

- (1) Azt követően, hogy a hallgató a *tanterv*ben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeknek mindenben eleget tett, számára *végbizonyítványt* (abszolutóriumot) kell kiállítani a képesítési követelményekben szereplő, nyelvtudásra vonatkozó előírás teljesítésétől függetlenül. A végbizonyítvány (abszolutórium) kiadásának szükséges, de nem elégséges feltétele MSc/MA képzésben a 20. § (4) szerinti aláírás megléte.
- (2) A záróvizsgára bocsátás feltétele a *végbizonyítvány* megléte. A záróvizsgára bocsátás további feltételeit a *mintatanterv* tartalmazza. A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő záróvizsga időszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnését követően, két éven belül, bármelyik záróvizsga időszakban az érvényes képzési követelmények szerint lehet. A végbizonyítvány kiállításától számított második év eltelte után záróvizsga az érvényes mintatanterv szerint tehető. Ennek feltétele, hogy a záróvizsga szervezéséért felelős tanszék vezetője a szakdolgozat (diplomaterv, diplomamunka) témáját aktuálisnak elfogadja. A korszerűtlennek minősített téma esetén a hallgatónak új szakdolgozatot (diplomatervet, diplomamunkát) kell készíteni. A hallgatói jogviszony megszűnését követő ötödik év eltelte után záróvizsga nem tehető.
- (3) A dékán tanévenként legalább két *záróvizsga*-időszakot jelöl ki. A záróvizsgát csak kijelölt *záróvizsga*-időszakban lehet letenni.
- (4) A záróvizsgára vonatkozó eljárásrendet a karok a mintatanterv mellékleteként, vagy külön szabályzatban rögzítik. A *záróvizsga*
- a.) a *diplomamunka* vagy szakdolgozat megvédéséből;
  - b.) előírt – egyes szakokon azzal egyidejűleg, vagy elkülönítve teendő – írásbeli, illetőleg szóbeli vizsgából;
  - c.) egyes szakokon meghatározott gyakorlatok elvégzéséből áll.
- (5) A záróvizsga bizottságnak az elnökön kívül legalább két tagja van. Az elnök és a tagok a szakterület elismert külső szakemberei, illetőleg egyetemi tanárai vagy docensei lehetnek. A bizottság legalább egy tagja külső szakember: nem áll az Nftv. szerinti foglalkoztatási jogviszonyban a BME azon karával, amelyiken a záróvizsgát szervezik. 1. §(2)a.), 1. §(2)b.), 1. §(2)d.) és 1. §(2)e.) szerinti képzésekben a záróvizsgákon
- a.) elnökként azok működhetnek közre, akiket a dékán – a kari tanács egyetértésével – egy-háromévi időtartamra megbíz;
  - b.) bizottsági tagként azok működhetnek közre, akiket a dékán egy-háromévi időtartamra megbíz.

- (6) A záróvizsgáról a záróvizsga nyelvén jegyzőkönyvet kell vezetni. A záróvizsga bizottság a *diplomamunka (szakdolgozat)* és a záróvizsgatantárgyak osztályzatát, illetve az oklevél minősítését zárt tanácskozás keretében állapítja meg. A *záróvizsga* befejezésekor a bizottság elnöke az eredményeket kihirdeti.
- (7) Sikeres a *záróvizsga*, ha a záróvizsgatantárgyak és a *diplomamunka (szakdolgozat)* minősítése is legalább elégséges. Sikeres *záróvizsga* nem javítható.
- (8) A záróvizsga bizottság által el nem fogadott (elégtelenre minősített) diplomamunkát (szakdolgozatot) csak egy alkalommal lehet pótolni. A pótlás feltételeit és a diplomamunka (szakdolgozat) beadásának határidejét a záróvizsgát szervező tanszék véleménye alapján a dékán határozza meg.
- (9) Amennyiben valamelyik *záróvizsgatantárgy* vizsgája volt sikertelen, a jelöltnek csak abból kell ismétlő vizsgát tennie. Ez a *záróvizsga* kétszer ismételhető. Ismétlő *záróvizsgára* a sikertelen záróvizsgát követő két hónapon belül nem kerülhet sor.
- (10) A záróvizsga eredményét a $(0,5 \times ZV + 0,5 \times D)$ képlettel kell kiszámítani, ahol a változók jelentése a 22. §(3) szerinti.

22. § Az oklevél

- (1) Sikeres *záróvizsga* alapján, a kritériumkövetelmények teljesítése esetén a kar a jelölt számára a szakképesítés megjelölését is tartalmazó oklevelet állít ki. Az oklevelet a záróvizsga bizottság elnöke vagy a záróvizsgát szervező tanszék vezetője, továbbá a dékán írják alá.
- (2) Az oklevél eredményét a $(0,2 \times ZV + 0,3 \times D + 0,5 \times TÁ)$ képlet szerint kell kiszámítani. Ha a tanulmányok során *szigorlatot* is kell tenni, úgy a $(0,2 \times ZV + 0,3 \times D + 0,3 \times TÁ + 0,2 \times SZ)$ képletet kell használni.
- (3) A változók jelentése:
  - a.) **ZV**: a *záróvizsgatantárgy(ak)* érdemjegyeinek átlaga két tizedes jegyre kerekítve;
  - b.) **D**: a diplomamunkára, illetve szakdolgozatra a záróvizsga bizottság által adott érdemjegy;
  - c.) **TÁ**: a teljes tanulmányi időszakban megszerzett összes *kreditre* vonatkozó súlyozott tanulmányi átlag, két tizedes jegyre kerekítve;
  - d.) **SZ**: a *szigorlatok* érdemjegyeinek átlaga két tizedes jegyre kerekítve.
- (4) A (2) bekezdés szerint kiszámított átlageredmény alapján az oklevelet a következők szerint kell minősíteni:
  - kitüntetéses, ha az átlageredmény legalább 4,50 és teljesülnek az (5) szerinti feltételek,
  - kiváló, ha az átlageredmény legalább 4,50 és az (5) szerinti feltételekből legalább egy nem teljesül,
  - jó, ha az átlageredmény legalább 3,50 de 4,50-nél kisebb,
  - közepes, ha az átlageredmény legalább 2,50 de 3,50-nél kisebb,
  - elégséges, ha az átlageredmény legalább 2,00 de 2,50-nél kisebb.

- (5) Kítüntetési oklevelet kap az, aki a *záróvizsga* minden tantárgyából jeles eredményt ért el, diplomamunkájának vagy szakdolgozatának a záróvizsgán megállapított érdemjegye és, amennyiben van, akkor valamennyi *szigorlat*ának osztályzata jeles, a teljes tanulmányi időszakra vonatkozó súlyozott tanulmányi átlaga legalább 4,00, továbbá a képzésbe beszámított, teljesített tantárgyainak osztályzatai között közepesnél alacsonyabb nincs. Javítóvizsgával vagy ismétlő javítóvizsgával vagy ismételt tantárgyfelvétellel javított elégtelen vagy elégséges jegy a kítüntetési oklevél kiadását nem zárja ki.
- (6) Az oklevelet kétnyelvű változatban (magyar és angol, idegen nyelvű képzés esetén magyar és az adott idegen nyelven) kell kiadni a sikeres *záróvizsga* és a nyelvtudásra vonatkozó előírások teljesítésének igazolását követő 30 napon belül. Az oklevél a hallgató kérésére és költségére más nyelven is kiadható.
- (7) Az oklevelet szerzett hallgató részére 30 napon belül magyar és angol nyelvű oklevélmellékletet állít ki az egyetem az Európai Bizottság és az Európa Tanács által kidolgozott előírások szerint.
- (8) Ha az oklevél kiadására csak azért nincs lehetőség, mert a hallgató nyelvvizgabizonyítványt nem tudott bemutatni, akkor a kar igazolást állít ki, amely bizonyítja a záróvizsga eredményes letételét.

23. §

Méltányosság gyakorlása és esélyegyenlőség biztosítása

- (1) A képzés során a hallgató kérelme alapján méltányossági alapon egy esetben mentességet kaphat a TVSZ egyes rendelkezései alól. Tantervben szereplő követelmény alól felmentés nem adható, de a teljesítés módja egyénre szabható. A 3. §(6a.) szerinti ellenőrzéskor az előírt kredittel nem rendelkező hallgató hallgatói jogviszony fenntartására beadott kérelme csak vis major esetén fogadható el, méltányossági alapon felmentést adni nem lehet.
- (2) A kérvényt a KTB bírálja el. A KTB által első fokon hozott határozat ellen a hallgató annak kézhezvételétől (tudomására hozásától) számított 15 napon belül fellebbezéssel élhet. A fellebbezésnek – amennyiben ez lehetséges – halasztó hatálya van. A másodfokú hatáskört a dékán gyakorolja. A dékáni döntés határideje a fellebbezés kézhezvételétől számított 8 nap. A másodfokú határozattal szemben fellebbezésnek helye nincs.
- (3) A méltányosságon alapuló határozatban utalni kell arra, hogy a továbbiakban méltányossági alapon kedvezmény nem adható.
- (4) A BME fogyatékossgal élő hallgatóinak tanulmányi esélyegyenlőségét biztosító feltételekről külön rektori utasítás rendelkezik.

24. §

Az intézmény tájékoztatási, tanácsadási kötelezettsége

- (1) A dékánnak gondoskodnia kell arról, hogy az egyetemi tanulmányait megkezdő hallgató beiratkozása alkalmával a képzés nyelvén hozzájusson a TVSZ-hez, a TJSZ-hez, valamint a vonatkozó kormányrendelet szerinti tájékoztató kiadványhoz a *kreditrendszerű képzésről*, és a *tantervről*, amely részletesen ismerteti a kar, a szak képzési célját, a követelményeket, valamennyi *szakirány* teljes *mintatantervét*, a kar által meghirdetett tantárgyak programját.
- (2) A dékánnak gondoskodnia kell arról, hogy a tájékoztató egyénileg megvásárolható, az internetről letölthető valamint a Dékáni Hivatalban, a Központi Könyvtárban, a KHK irodáiban és a Támpon Irodában hozzáférhető legyen.
- (3) A magyar illetve idegen nyelven folyó képzésben résztvevő hallgatók számára képzésük nyelvén tájékoztatást és tanácsadást nyújt a Támpon Iroda illetve a Központi Tanulmányi Hivatal.
- (4) A BME szakirányú továbbképzéseinek és részdíjas képzéseinek részt vevő hallgatókat a tanulmányok megkezdése előtt tájékoztatni kell arról, hogy ezek a képzések nem feltétlenül indulnak minden évben. A képzésre felvett hallgatók figyelmét fel kell hívni arra, hogy a mintatanterv szerinti előrehaladástól való eltéréssel a képzés eredményes befejezését kockáztatják. A hallgatói szerződésben ennek az adott szakra aktualizált módon szerepelnie kell.

25. §

Nyelvoktatás, nyelvi követelmények

- (1) A BME nappali, magyar nyelven folyó képzéseiben résztvevő hallgatói számára a nyelvi közismereti (kötelezően és szabadon választható) tantárgyakon túl különböző nyelvekből, négy különböző szinten nyelvoktatást biztosít. A nyelvoktatásban való részvétel joga független attól, hogy a hallgató teljesítette-e már a számára a képesítési követelményekben, illetve a *tantervben* előírt nyelvi kritériumokat.
- (2)
- (3)
- (4) A nulla kredites nyelvi kurzusok meghirdetésének, felvételének és teljesítésének szabályai eltérhetnek a TVSZ-ben és a Tanulmányi Ügyrendben leírt általános szabályoktól. A nulla kredites nyelvi kurzusokkal kapcsolatos különleges szabályokat, az ezen kurzusok számára biztosított órarendi blokkot, és a nyelvi képzés szolgáltatási díjait az EHK egyetértésével kiadott rektori utasítás szabályozza.

26. §

Szakirányú továbbképzés és részidős képzés

- (1) A szakirányú továbbképzéseknél és a KTB egyetértésével a részidős képzéseknél a TVSZ alább felsorolt pontjaiban leírtaktól el lehet térni. Az ezen pontokban szereplő szabályok adott képzésre érvényes megfogalmazását a képzésre felvett hallgatóval kötendő hallgatói szerződésnek tartalmaznia kell.
  - a.) 7. §(1) - 7. §(5) pontjai;
  - b.) 8. §(7) - 8. §(10) pontjai;
  - c.) 10. §(5), 10. §(7) és 10. §(8) pontjai;
  - d.) 13. § és 14. § összes pontja.

27. §

Doktori képzés

- (1) A beiratkozás minden félévre egyéni munkaterv alapján történik, amelyet a melléklet szerint kell összeállítani. Az első aktív félévben a témavezetővel egyeztetett munkatervet a hallgatónak a félév 3. hete végéig, a következő félévekben a regisztrációs hét végéig kell benyújtani a dékáni hivatalba.
- (2) Ha a hallgató a munkatervét az (1) bekezdésben megjelölt időpontig nem adja le, úgy azt – rektori utasításban meghatározott díj befizetése mellett – a félév ötödik hetének végéig pótolhatja. Ha munkaterv leadása ez időpontig sem történik meg, akkor a hallgató féléve passzív félévvé válik.
- (3) A kutatási tevékenység és a publikációs tevékenység félévközi jeggyel (f) végződő tantárgyak, amelyeknek tantárgyfelelőse a témavezető (konzulens). A teljesítést a témavezető, illetve külső témavezető esetén (a témavezető írásos véleménye alapján) a konzulens igazolja.
- (4) A képzés része lehet az *Irányított oktatás* választható tantárgy, mely során a hallgató - a vele kötött, ezzel összefüggő doktorandusz-szerződésben leírtak szerint - előadói és kommunikációs képességeit egy kijelölt oktató irányítása alatt, előre kidolgozott és jól dokumentált oktatási anyag alapján, egyetemi kontakt-óra tartásával fejleszti. A tantárgyat és a hozzárendelt kreditet – a témavezetővel egyeztetve – a témavezető/konzulens tanszékének vezetője jelöli ki, teljesítését a kijelölt oktató javaslata alapján a tanszékvezető igazolja. A képzés idejére összesítve 30 pontot meg nem haladó kredit adható.
- (5) A doktori képzésben 180 kreditet kell megszerezni az alábbiak szerint:
  - a.) 30-50 kredit – előírt tananyag elsajátítása,
  - b.) 130-150 kredit – tudományos kutatómunka vagy alkotó művészeti tevékenység, irányított oktatási tevékenység
- (6) Egy félévben legfeljebb 45 kredit szerezhető.

- (7) A képzés időtartama alatt készített doktori értekezés készítésére fordított munka, legfeljebb 30 kredit értékben – a témavezető döntése alapján – tudományos kutatómunkaként elismertethető.
- (8) A hallgatók tanulmányi teljesítményét és előrehaladását tanévenként a Doktori Iskola Tanácsa (továbbiakban: DIT) értékeli a hallgató témavezetőjének javaslatára alapján.
- (9) Az értékelés eredményeképpen a dékán a DIT javaslatára a tanulmányaikban nem megfelelően haladó hallgatókat, de legfeljebb az adott képzésben tanuló magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatók 15%-át átsorolhatja önköltséges képzésbe.
- (10) Az így megüresedett államilag támogatott helyekre a dékán a DIT javaslatára önköltséges képzésben tanuló hallgatót vehet át.
- (11) Az átsorolási döntést a dékán minden tanév végén, a következő tanév kezdete előtt legalább 30 nappal meghozza.
- (12) Az államilag támogatott képzésbe átvett hallgató az átsorolást követő tanév első hónapjától jogosult a doktorandusz ösztöndíjra.
- (13) Folyamatos lehet a hallgatói jogviszonya annak a doktorandusz hallgatónak, aki az alábbi feltételeknek eleget tesz:
  - a.) félévenként legalább 20,
  - b.) az első két aktív félévben legalább 50,
  - c.) az első négy aktív félévben legalább 105 kreditet ér el.
- (14) A hallgatói jogviszony folyamatos akkor is, ha a hallgató, aki 6 hónapnál hosszabb időtartamra külföldi részképzésben vesz részt, kutatómunkáját — a témavezetővel egyeztetett részfeladatokban — külföldi egyetemen, vagy kutatóintézetben végzi.
- (15) A képzés lezárásának (az abszolutórium megszerzésének) feltétele az (5) szerint 180 kredit teljesítése. A hallgató – kérésére – az abszolutórium megszerzését tanúsító, a DIT elnöke és a dékán által aláírt igazolást kap.
- (16) A doktori képzésben a KTB egyetértésével a TVSZ alább felsorolt pontjaiban leírtaktól el lehet térni. Az ezen pontokban szereplő szabályok adott képzésre érvényes megfogalmazását a képzésre felvett hallgatóval kötendő hallgatói szerződésnek tartalmaznia kell.
  - a.) 10. §(5)
  - b.) 13. §. és 14. § összes pontja.

28. § A Tanulmányi Ügyrend

- (1) A TVSZ végrehajtási utasítása a Tanulmányi Ügyrend, amelyet a rektor az EHK-val egyetértésben rektori utasításként ad ki.
- (2) A Tanulmányi Ügyrend rendelkezhet a TVSZ végrehajtásával kapcsolatos valamennyi kérdésben.
- (3) A Tanulmányi Ügyrendben rendelkezni kell:
  - a.) a KKB-k ügyrendjének kialakításáról;
  - b.) a KTB-k ügyrendjének kialakításáról;
  - c.) a KTB-k esetében a hatáskörök átruházásának módjáról;
  - d.) a KTB-hez benyújtott kérelmek leadási határidejéről, valamint a kérelmek tartalmi és formai követelményeiről;
  - e.) a hallgatók által megszerzett krediteknek a tavaszi félév vizsgaidőszaka után történő meghatározásáról;
  - f.) a tanulmányok folytatására, illetve a hallgatói jogviszony szüneteltetésére vonatkozó bejelentési időszakról;
  - g.) a hallgatói információs rendszerben szereplő adatokban bekövetkezett változások bejelentésének módjáról és határidejéről;
  - h.) a tantárgyprogramok közzétételének módjáról;
  - i.) a hallgatói információs rendszerben a kurzusra való előzetes és végleges jelentkezés módjáról;
  - j.) nem induló kurzus esetén a kurzusra már jelentkezett hallgatók e-mailos értesítésének határidejéről;
  - k.) a gyakorlati foglalkozáson való részvétel ellenőrzésének szabályairól;
  - l.) a számonkérések eredményei közzétételének határidejéről és módjáról;
  - m.) a kialakított vizsgarend nyilvánosságra hozásának módjáról;
  - n.) a vizsgára (*szigorlatra*) való jelentkezés határidejéről és a vizsgáról (*szigorlatról*) való visszalépés módjáról;
  - o.) az ismétlő javítóvizsgára (*szigorlatra*) való jelentkezés módjáról;
  - p.) a vizsgalapok kezelésének módjáról;
  - q.) a tantárgyak befogadását kezdeményező kérvények leadási határidejéről, valamint formai és tartalmi követelményeiről;
  - r.) a *záróvizsga*-osztályzat és a diplomamunka érdemjegyének hallgatói információs rendszerbe történő felvitelének módjáról;
  - s.) ;
  - t.) ;
  - u.) ;
  - v.) a záróvizsgáról vezetett jegyzőkönyv formájáról;
  - w.) a leckekönyv kezelésének szabályairól,
  - x.) a tantárgyak értékeléséről kérhető írásbeli elismervényről,
  - y.) a tanulmányi időszak lezárulta után a nyilvántartásban szereplő értékelésre vonatkozó adattal szembeni kifogás kezeléséről.

29. § Értelmező rendelkezések

- (1) A TVSZ alkalmazásában az NFtv. 108. § értelmező pontjain túl az alábbi értelmezéseket kell használni:
- a.) **aktív félév:** A hallgató szempontjából valamennyi, a beiratkozást követő félév, amelyben a hallgató úgy nyilatkozott, hogy tanulmányait folytatja.
  - b.) **aláírás:** A vizsgával záruló tantárgy félévközi követelményeinek teljesítését igazolja.
  - c.) **diplomamunka vagy szakdolgozat:** Összetett, egyéni feladat, amely a megszerzett tudás szintézisét és alkotó alkalmazását követeli meg.
  - d.) **előtanulmányi rend:** A szak tantervében szereplő tantárgyak előzetes követelményeinek összessége.
  - e.) **előzetes követelmény:** Egy tantárgy ismeretanyagának megértéséhez szükséges, másik tantárgyban, tantárgycsoportban szereplő ismeretanyag, és/vagy valamely kritériumkövetelmény igazolt teljesítése.
  - f.) **félévközi jegy:** Egy tantárgy értékelését megadó osztályzat, amelynek megállapításához nem tartozik félévvégi vizsga. Az osztályzat meghatározása – a terepi mérések kivételével – a szorgalmi időszakban, félévközi ellenőrzéseken mutatott teljesítmény alapján történik.
  - g.) **ismétlő javítóvizsga (szigorlat):** Egy tantárgyból az adott félévben a harmadik olyan vizsga (szigorlat), amelyen a hallgató érdemjegyet szerez.
  - h.) **javítóvizsga (szigorlat):** Egy tantárgyból az adott félévben a második olyan vizsga (szigorlat), amelyen a hallgató érdemjegyet szerez.
  - i.) **kedvezményes tanulmányi rend:** Olyan névre szóló engedély, mely alapján a hallgató a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól teljes vagy részleges felmentésben részesülhet, feladatainak beadási határideje módosulhat, vizsgáit a vizsgaidőszakon kívül is, de legkésőbb a következő szorgalmi időszak kezdetéig leteheti, az oktatási időszakot hamarabb lezárhatja, vagy más kedvezményben részesülhet.
  - j.) **késedelmes leadás:** Az otthoni feladat pótlása. A késedelmes leadás esetén az otthoni feladat az eredeti feltételekkel, de új határidővel adható le. A régi és az új leadási határidő között legalább egy hetet kell biztosítani. A késedelmes leadás ténye a feladat értékelésekor legfeljebb a feladat értékének 20%-áig figyelembe vehető.
  - k.) **kifutó képzés:** Olyan képzés, amelyre felvételi eljárás keretében – a képzés megszűnése miatt – már nem lehet felvételt nyerni.
  - l.) **konzulens:** A munkát segítő egyetemi oktató, kutató, PhD vagy DLA hallgató vagy külső szakember.
  - m.) **konzultáció:** Olyan, tanóra keretében vagy azon kívül tartott, informális oktató-hallgató találkozó, ahol az oktató egy-egy hallgatónak, vagy azok egy csoportjának a felkészülést, egyes ellenőrzések teljesítését, illetve a tananyag elsajátítását megkönnyítő tanácsokat, segítséget ad. Az otthoni feladatok konzultációján a hallgató előrehaladását dokumentálni kell.
  - n.) **korrigált kreditindex:** egy félévben a (megszerzett kredit / felvett kredit) x (megszerzett kredit x érdemjegy) / 30.
  - o.) **kredit:** A hallgatói tanulmányi munka mértékegysége, amely a tantárgy, illetve a tantervi egység vonatkozásában kifejezi azt a becsült időt, amely meghatározott

- ismeretek elsajátításához, a követelmények teljesítéséhez szükséges; egy kredit harminc tanulmányi munkaórát jelent.
- p.) **kritériumkövetelmény:** Olyan feltétel, amelynek teljesítése az oklevél megszerzésének és/vagy a szakirány-követelmények teljesítésének szükséges feltétele, de amelyhez nem tartozik kredit. Kritériumkövetelmény egy tantárgy előzetes feltételeként megadható.
- q.) **kurzus:** A tantárgy egy félévre vonatkozó konkrét megjelenési formája, amelyből egy tantárgyhoz egy féléven belül is több hirdethető meg
- r.) **különeljárási díj:** A TJSZ szerint szedett egyéb díj, melynek mindenkori összegét az EHK egyetértésével kiadott rektori utasítás határozza meg.
- s.) **megajánlott jegy:** A tantárgy oktatója által a tantárgykövetelményben leírt feltételekkel meghatározott érdemjegy, amelynek elfogadásáról a hallgató dönt.
- t.) **mintatanterv:** A tantervben szereplő tantárgyak olyan elosztása félévekre, amelyet a hallgató úgy követhet, hogy eleget tesz minden tantárgy felvételénél az előtanulmányi követelményeknek, minden félévben 30 (± 3) kreditet teljesít, és tanulmányi követelményeit a képesítési követelményekben meghatározott képzési idő alatt fejezi be.
- u.) **otthoni feladat:** Olyan számonkérési forma, melyben valamely kiadott feladat teljesítését a hallgató döntő mértékben tanórán kívül végzi. Az otthoni feladat tárgyát, az elvárt leadási formát, a leadás helyét és határidejét az otthoni feladat kiírása tartalmazza. Az otthoni feladat időpontja a leadási határidő, pótlása alatt a késedelmes leadás értendő.
- v.) **összesített korrigált kreditindex:** Az összesített korrigált kreditindex számítása megegyezik a *korrigált kreditindex* számításával, azzal, hogy félévenkénti harminc kreditet és a teljes időszak alatt felvett és teljesített krediteket kell figyelembe venni.
- w.) **ösztöndíjindex:** (megszerzett kredit x érdemjegy)/30
- x.) **passzív félév:** Az a félév, amelyben a hallgató hallgatói jogviszonya szünetel.
- y.) **pótzárthelyi dolgozat (pótZH):** A zárthelyi dolgozat (ZH) pótlása vagy javítása. A pótzárthelyi dolgozat tárgya, az ott megszerezhető érdemjegy, illetve pontok száma, a megírására rendelkezésre álló idő, és minden egyéb feltétel megegyezik annak a zárthelyi dolgozatnak a megfelelő paramétereivel, amely pótlásra kerül. A pótlásra kerülő ZH eredményeinek közzététele és a pótzárthelyi dolgozat időpontja között legalább 48 órát kell biztosítani. Pótlás a meg nem írt, vagy elégtelen eredményű, javítás a legalább elégséges eredményű zárthelyi esetén lehetséges.
- z.) **pótlási időszak:** Félévközi ellenőrzések pótlására és elővizsgák letételére szolgáló időszak, amelyen tanórák nincsenek.
- aa.) **regisztrációs hét:** A szorgalmi időszak első hete, amelynek során a hallgató a kezdődő félévben felvenni kívánt tantárgyait véglegesíti, és nyilatkozik arról, milyen státuszban (aktív vagy passzív) kívánja eltölteni a félévet.
- bb.) **súlyozott tanulmányi átlag:** (megszerzett kredit x érdemjegy)/összes megszerzett kredit
- cc.) **szakirány/specializáció, illetve modul:** A szak tantervének megfelelő tantervi egység, amely olyan tantárgyakat foglal magában, amelyek tematikailag, a szak képzési célját illetően, vagy valamilyen specializáció céljából rokon ismereteket, vagy több szak közös ismeretanyagát foglalják össze; a modulok és specializációk/szakirányok lehetnek egymásra épülők, egymást helyettesítők.
- dd.) **szakirány/specializáció-követelmények:** A mintatanterv szerinti szakirány/specializáció-, illetve modulválasztás feltételei.

- ee.) **szigorlat:** Több tantárgy szintetizált ismeretanyagának számonkérése. Ahol a szabályzat eltérően nem rendelkezik, ott a szigorlatra a vizsgákra érvényes rendelkezéseket kell alkalmazni.
- ff.) **szigorlati időszak:** Az adott félév szigorlati időszaka a regisztrációs hét kezdetétől a következő regisztrációs hét kezdetéig tartó időszak.
- gg.) **szorgalmi időszak:** Első hete a regisztrációs hét, további részében a hallgató az általa felvett tantárgyak tanóráin (kontaktóráin), valamint az ezekhez kapcsolódó félévközi ellenőrzéseken vesz részt.
- hh.) **tanóra (kontaktóra):** A tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás.
- ii.) **tantárgybefogadás:** A tantárgyhoz tartozó kredit megállapítását és a tantárgy más tantárggyal (vagy tantárgyakkal) való helyettesíthetőségének, illetve más tantárgyaktól való különbözőségének megállapítását jelenti. A BME képzésein más karon, intézményben vagy képzési szinten meghirdetett tantárgy fogadható be.
- jj.) **tantárgyak meghirdetése:** A kurzus(ok) megadása.
- kk.) **tantárgykövetelmény:** A tantárgy teljesítéséhez szükséges teendők és azok határidejének megfogalmazása.
- ll.) **tantárgyprogram:** Az egyes tantárgyak keretében elsajátítandó ismeretek meghatározása.
- mm.) **tanterv:** A részletes oktatási és tanulmányi követelmények, továbbá a képzés részletes szabályainak meghatározása.
- nn.) **teljesített tantárgy:** Minden olyan tantárgy, melyből a hallgató legalább elégséges eredményt ért el, és ezzel a tantárgy kreditjeit megszerezte. Szigorlat kivételével kritérium tantárgy esetén a teljesítést aláírás igazolja, és a teljesítéssel kredit nem szerezhető.
- oo.) **témavezető:** A diplomamunka készítését irányító személy.
- pp.) **terepi mérés:** Adott területhez, létesítményhez kötődő mérésekből áll, amelyek csak külső helyszínen hajthatóak végre.
- qq.) **végbizonyítvány (abszolutórium):** A tantervben előírt tantárgyak eredményes teljesítését és – a nyelvvizsga letételének és a diplomamunka elkészítésének kivételével – más tanulmányi követelmények teljesítését, illetve a diplomamunkához rendelt kreditek kivételével a képzési és kimeneti követelményekben előírt kreditek megszerzését igazolja. Minősítés és értékelés nélkül tanúsítja, hogy a hallgató a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelménynek mindenben eleget tett.
- rr.) **vendéghallgatói jogviszony:** Akkor jön létre, ha kérelme alapján a hallgató adott időszakra engedélyt kap tanulmányai folytatására más, belföldi vagy külföldi felsőoktatási intézményben.
- ss.) **vizsgaidőszak:** A vizsgák letételére szolgáló időszak.
- tt.) **vizsgajegy:** A félévközi ellenőrzések és a vizsgán mutatott teljesítmény együttes figyelembevételével, vagy kizárólag a vizsgán mutatott teljesítmény alapján megállapított osztályzat.
- uu.) **vizsgakurzus:** A 11. § (5) szerint, tanórák megtartása nélkül meghirdetett kurzus.
- vv.) **záróvizsga:** A felsőfokú iskolai végzettség megszerzéséhez szükséges tudás (képesség) ellenőrzése és értékelése, amelynek során a jelöltnek a kar záróvizsga bizottsága előtt arról kell tanúságot tennie, hogy a képesítéshez szükséges tudással rendelkezik, és a tanult ismereteket összefüggéseiben érti és alkalmazni tudja.
- ww.) **zárthelyi dolgozat (ZH):** Minden olyan írásbeli számonkérés, amely az adott követelményrendszerben vizsgajeggyel végződő tantárgyak esetén 10%-nál

nagyobb, félévközi jeggyel végződő tantárgyak esetén legalább 20%-nyi súlyt képvisel, vagy megírására 30 percnél több idő áll rendelkezésre.

- xx.) **felzárkózást segítő szabadon választható tantárgy:** Olyan szabadon választható tantárgy, amely természettudományos alapozó ismereteket nyújt, csak kis (35 főnél nem nagyobb) létszámú kurzusokkal indul, a tantárgykövetelménye tartalmazza az óralátogatásra vonatkozó kötelezettséget (kötelező jelenlét legalább a foglalkozások 70%-án).
- yy.) **nulla kredites nyelvi kurzus:** A BME Idegennyelvi Központ által meghirdetett nulla kredit értékű, nyelvtanulást célzó tantárgy legalább heti négy órás kurzusa.
- zz.) **második pótzárthelyi dolgozat (pót-pót ZH):** A pótzárthelyi dolgozat ismételt pótlása vagy javítása. A második pótzárthelyi dolgozat esetében minden feltétel megegyezik a pótlásra kerülő zárthelyi dolgozat paramétereivel. A pótzárthelyi dolgozat eredményeinek közzététele és a második pótzárthelyi dolgozat időpontja között legalább 48 órát kell biztosítani.
- aaa.) **teljesítményindex:** a tanulmányi munka mérőszáma a TJSZ szerint.

30. §

Záró rendelkezések, kapcsolat más szabályzatokkal

- (1) A TVSZ 2012. augusztus 26-án lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti minden olyan szabályzat és határozat, amely jelen szabályzattal ellentétes.
- (2) A TVSZ értelmezésével kapcsolatban csak az oktatási rektorhelyettes jogosult állásfoglalás kibocsátására az EHK elnökével egyetértésben.
- (3) Amennyiben a tanulmányait a 2007/2008-as tanévet megelőzően megkezdett hallgatót a 3. §(6a.) vagy 3. §(6b.) pontja szerint el kellene bocsátani, de a korábban rá érvényes TVSZ-ek valamelyike szerint nem, úgy a hallgatót nem lehet elbocsátani.
- (4) A hallgató tanulmányaihoz kapcsolódó juttatásairól és az általa fizetendő térítésekről és díjakról a Térítési és Juttatási Szabályzat rendelkezik.
- (5) Ha az oklevél illetve bizonyítvány megszerzésének az előfeltétele az általános nyelvvizsga megléte, a követelmény teljesítése alól mentesülnek azok a hallgatók, akik tanulmányaik első évfolyamon történő megkezdésének évében legalább a negyvenedik életévüket betöltik. Ez a rendelkezés azoknál alkalmazható utoljára, akik a 2015/2016. tanévben tesznek záróvizsgát.
- (6) A TVSZ-t – eltérő rendelkezés hiányában – a már korábban megindult képzésekre és az azokra járó hallgatókra is alkalmazni kell, a tanulmányaikat 2006. szeptember 1. előtt megkezdett hallgatók kivételével. Azok a hallgatók, akik a felsőoktatásban a tanulmányaikat 2006. szeptember 1-je előtt kezdték meg, azt a BME által elfogadott tantervi követelmények alapján a korábbi képesítési követelmények szerint fejezhetik be, és az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján főiskolai szintű végzettséget tanúsító, illetve egyetemi szintű végzettséget tanúsító oklevelet szereznek. A hallgatók részére biztosított tanulmányi időt, a tanulmányok megszakítását és szüneteltetését a hallgatói jogviszonyuk létesítésekor érvényes rendelkezéseknek

megfelelően kell meghatározni. E rendelkezésektől a BME 2015. szeptember 1-jétől eltérhet.

(7)

(8) A TVSZ 14. §(4) pontja szerint a megszerzett aláírás a megszerzés félévében és az azt követő hat egymás utáni félévben érvényes. Ezt a pontot a szabályzat 2007. szeptember 1-i hatályba lépését követően megszerzett aláírások esetén kell alkalmazni. Az ezt megelőzően megszerzett aláírás a 2006. júniusában elfogadott BME TVSZ 13. § (7) pontjának megfelelően öt évig érvényes.

(9) A 10. §(16) és 12. §(5) pontban meghatározottakat csak a 2010. augusztus 1. után beiratkozottak esetében kell alkalmazni, az ezelőtt beiratkozottak esetében (BSc/BA és osztatlan szakokon) továbbra is a Testnevelés négy alkalommal történő felvétele és teljesítése a kritérium követelmény.

(10) A 3. § (15) szerinti átlagot el nem érő hallgatókat először a 2013/14-es tanévet követően kell önköltséges képzésre átsorolni.

Budapest, 2012. december 17.

Dr. Péceli Gábor
rektor

1. sz. függelék

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Demonstrátori Szabályzata

1. §

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen hallgatói jogviszonyban állók demonstrátorként bevonhatók a tudományos kutató és az oktatást előkészítő munkába. A demonstrátori alkalmazás elsődleges célja a hallgatók szakmai elkötelezettségének növelése, felkészítése hivatásuknak az átlagosnál magasabb színvonalú művelésére, doktori (mester) képzésben tanulmányok folytatására, az egyetemi oktatói (kutatói) munkára. A demonstrátori alkalmazást a doktori (mester) képzésbe való felvételnél a karok figyelembe veszik.

2. §

- (1) Demonstrátori megbízás az egyetemen belül nyilvános pályázat útján nyerhető el. Demonstrátori tevékenységet nappali képzésben részt vevő hallgató folytathat.
- (2) Demonstrátori megbízás legalább egy félévre, legfeljebb egy évre adható, a megbízás megismételhető.
- (3) A demonstrátori pályázatot az illetékes oktatási szervezeti egység vezetője írja ki. A megbízásról a dékán döntésétől függően
  - a.) dékán dönt az illetékes oktatási szervezeti egység vezetője véleményének figyelembe vételével,
  - b.) az illetékes szervezeti egység vezetője dönt.
- (4) A demonstrátori pályázat beadásának feltételei:
  - a hallgatónak BSc/BA diplomája legyen, vagy
  - a hallgatónak legalább 60 kreditje legyen, továbbá görgetett átlaga 3.5-nél jobb legyen vagy a megbízást megelőző mindkét aktív félévben az ösztöndíj indexe 3.5-nél jobb legyen.A karok a görgetett átlag és/vagy az ösztöndíj index minimumára 3.5-nél jobb eredményt is előírhatnak.
- (5) A demonstrátori megbízás visszavonását kezdeményezheti a demonstrátor hallgató vagy az illetékes oktatási szervezeti egység vezetője. A demonstrátori megbízás visszavonásáról a megbízást adó dönt a Tanulmányi Bizottság véleményének figyelembevételével.

3. §

- (1) A demonstrátorral az őt alkalmazó szervezeti egység szerződést köt. A szerződés tartalmazza a demonstrátor feladatait és a számára a feladatok ellátásáért adott juttatásokat.
- (2) A demonstrátori tevékenységért az NFtv. 44. § szerint munkadíj fizetendő.
- (3) A demonstrátori tevékenységet az oklevél mellékletben fel kell tüntetni.

4. §

- (1) A BME demonstrátorokra vonatkozóan 2009. február 2-nál korábban kiadott szabályzatai hatályukat veszítik.